

Handreiking Certificatie Brandbeveiligingssystemen

NVBR

Nederlandse Vereniging voor Brandweertzorg en Rampenbestrijding

Handreiking Certificatie Brandbeveiligingssystemen

Werkwijzer voor het bevoegd gezag en de brandweer
in verband met het toepassen
van certificatie voor het borgen van de kwaliteit van brandbeveiligingssystemen

Versie 1.0 (april 2009)

Dit is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg & Rampenbestrijding (NVBR).

De NVBR is de branchevereniging van en voor de brandweer en rampenbestrijding in Nederland. De vereniging vervult hierin een bindende rol en ondersteunt de brandweer en alle bij de rampenbestrijding betrokken organisaties bij hun zorg voor de fysieke veiligheid van onze samenleving.

De NVBR is een netwerkorganisatie. Per onderwerp of aandachtsveld vormen mensen uit het veld tijdelijk of voor langere duur een netwerk, werkgroep of projectgroep. De deelnemers komen uit het hele land en nemen deel aan een groep op basis van hun specifieke expertise.

De NVBR maakt zich sterk voor een verdere professionalisering van de sector brandweezorg en rampenbestrijding in de komende jaren. De kerntaken van de vereniging zijn:

- het behartigen van de belangen van de brandweerprofessie;
- de samenwerking binnen het brandweerveld organiseren;
- door het leveren van diensten en individuele service aan de leden;
- bestuur en beheer van de vereniging.

Bij de uitvoering van deze kerntaken willen we zichtbaar zijn met minimale inzet van middelen. We sluiten zoveel mogelijk aan bij initiatieven uit het veld. De NVBR wil een platform zijn waar iedereen zich thuis voelt, ongeacht achtergrond, discipline, organisaties en positie.

Voorwoord

De brandweer heeft een belangrijke taak als het gaat om het borgen van veiligheid. Dat geldt ook in die situaties waarbij de kwaliteit van brandbeveiligingssystemen van essentieel belang is. Voor bepaalde bouwwerken of inrichtingen worden gecertificeerde brandbeveiligingssystemen voorgeschreven of kunnen deze worden voorgeschreven.

De NVBR heeft het initiatief genomen voor deze Handreiking Certificatie Brandbeveiligings-systemen. In de publicatie wordt uitgelegd wat er onder certificatie wordt verstaan en hoe de brandweer en de besturen dit kunnen inpassen in de eigen werkprocessen. Ook streeft de NVBR samen met andere belanghebbenden naar uniformering van regelingen voor sprinklers, brand-meld- en andere installaties.

Deze handreiking is een dynamisch document. De ontwikkelingen op het gebied van accreditatie, certificatie en schemabeheer maken het noodzakelijk om de informatie in deze handreiking met regelmaat te actualiseren.

Graag bedank ik de mensen die zich hebben ingezet voor de totstandkoming van deze publicatie. Allereerst de medewerkers van het Centrum voor Industriële Veiligheid, die de handreiking hebben samengesteld. Maar ook Willem van Oppen en Joop Ruijgers van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid en de heer mr. Iskander Haverkate van Gijs Heutink Advocaten. Zonder hun inbreng had deze publicatie niet het licht gezien. Ook dank aan de leden van het cluster Kennis en Kwaliteit van het Landelijk Netwerk Brand-preventie voor hun inzet en enthousiaste bijdragen.

Tot slot hoop ik dat deze uitgave u helpt bij de zorg voor veiligheid. Ik wens u succes toe in het werk,

Mr. J.B.M. Tilman,
Directeur NVBR

Samenvatting

In deze handreiking wordt achtergrondinformatie gegeven over certificatie van brandbeveiligings-systemen. Daarnaast wordt in dit document het proces beschreven dat betrekking heeft op de bij of krachtens wet- en regelgeving (inclusief vergunningen en AMvB's) verplicht gestelde certificatie van brandbeveiligingssystemen.

In bijlage 1 van deze publicatie is als voorbeeld een modelbeleidsregel opgenomen. Om toezicht en handhaving goed te laten functioneren is het van belang dat de beleidsregel door ieder bevoegd gezag wordt vastgesteld.

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1

Inleiding	9
1.1 Aanleiding	9
1.2 Betekenis van certificeren	9
1.3 Niveau van certificatie	10
1.4 Accreditatie	10
1.5 Verschil tussen certificatie en accreditatie	10
1.6 Gebruikte termen en afkortingen	10
1.7 Accreditatie internationaal	12
1.8 Speciale kenmerken brandbeveiligingsinstallaties	12
1.9 Afbakening	13

Hoofdstuk 2

De rol en positie van certificeren in het werk van de brandweer	15
2.1 Kabinetsstandpunt	15

Hoofdstuk 3

Integrale benadering van brandveiligheid	17
3.1 Historie	17
3.2 Het IBB	17
3.3 Wat als het IBB niet de basis vormt	18
3.4 Twee beoordelingsniveaus	19
3.5 Niveau 1	20
3.6 Niveau 2	20
3.7 IBB is getest	21

Hoofdstuk 4

Productcertificaat bij oplevering van de installatie	23
4.1 Inleiding	23
4.2 Certificatie-instelling	23
4.3 Welke schema's	24
4.4 Niet alle certificatieschema's onder accreditatie kunnen zonder meer gebruikt worden	24
4.5 Rechtsgronden opleggen eis voor certificatie	24
4.6 Start IBB schema	25
4.7 Uitgangspuntendocument	25
4.8 Formele beoordeling informatie in uitgangspuntendocument	26
4.9 Ongewenste afwijkingen van deze werkwijze	27
4.10 Voorzieningen per hoofdfunctie	27
4.11 Het uitgangspuntendocument	27
4.12 De rol van normen	28

4.13	Hybride systemen	29
4.14	Buitenlandse normen	29
4.15	Stappen proces	29
1.	IPB	30
2.	PvE's	30
3.	Ontwerp installatie	30
4.	Aanleg installatie	30
5.	Oplevering	31
6.	Certificaat	31

Hoofdstuk 5

Het onderhoudscertificaat 33

5.1	Onderhoud & beheer	33
-----	--------------------	----

Hoofdstuk 6

Het inspectiecertificaat 35

6.1	Doel inspecties	35
6.2	Stappen proces	36
1.	Beoordeling uitgangspuntendocument	36
2.	Inspectieplan	36
3.	Inspectie	37
4.	Inspectierapport	37
5.	Inspectiecertificaat	37
6.3	Eerste inspectie	37

Hoofdstuk 7

Certificatie uit andere EU-lidstaten	39
7.1 Inleiding	39
7.2 Uitgangspunt	39
7.3 Systematiek	39
7.4 Beoordeling van het programma van eisen	40
7.5 Onderzoek van de aan de certificerende instelling verleende accreditatie	40
7.6 Onderzoek van het verleende certificaat	40
7.7 Onderzoek van de kwaliteit van de JA-conclusie	41
7.8 Element 1: verifieerbaar inspectie regime	41
7.9 Element 2: acceptabele afkeurcriteria	41
7.10 Handhaving	42
7.11 Resumé: de rol van de overheid bij certificatie en accreditatie	42

Hoofdstuk 8

Vijfjaarlijkse beoordeling Uitgangspuntendocument 43

8.1	Stand der veiligheidstechniek	43
-----	-------------------------------	----

Hoofdstuk 9	
Bestaande installaties	45
9.1 Vraag	45
9.2 Antwoord	45
Hoofdstuk 10	
Beleid vaststellen	47
10.1 Beleid	47
10.2 Standaardvoorschriften	47
Hoofdstuk 11	
Gebruikte afkortingen	48
Bijlage 1	
Model beleidsregel en standaard voorschriften	49
Bijlage 2	
Voorbeeld 1	55
Bijlage 3	
Voorbeeld 2	57
Bijlage 4	
Voorbeeld 3	59
Bijlage 5	
Voorbeeld 4	61
Bijlage 6	
Voorbeeld 5	63
Bijlage 7	
Indeling in risicocategorie brandbeveiligingssystemen	65

Hoofdstuk 1

Inleiding

1.1 Aanleiding

In Nederland wordt certificatie veelvuldig toegepast. Het is echter niet voor alle partijen duidelijk wat er wordt verstaan onder certificatie en welke kwaliteit met het certificeren wordt aangetoond. Het zou een ernstig probleem zijn als partijen, inclusief de brandweer, ervan uitgaan dat door het verplicht stellen van certificatie er voldoende waarborg is dat een brandbeveiligingssysteem onder alle omstandigheden doet wat ervan verwacht wordt en dat dat tijdens een incident niet het geval blijkt te zijn.

De NVBR heeft daarom besloten deze publicatie te laten opstellen. In dit document wordt de informatie over de rol van certificatie in het werkveld van de brandweer op een praktische manier gepresenteerd. De informatie in dit document is zodanig samengesteld dat het document ook goed te gebruiken is door de andere betrokken partijen, zoals bouw- en woningtoezichten, milieu-diensten en adviesbureaus.

In deze publicatie wordt aangesloten bij de systematiek – Integrale Brandveiligheid Bouwwerken (IBB) – die samen met andere (markt)partijen is ontwikkeld en opgesteld over het toepassen van certificatie bij het realiseren van brandveiligheid in bouwwerken. Hier wordt later in deze publicatie uitgebreid op ingegaan.

De brandweer zal haar collega's bij bouw- en woningtoezicht en het bevoegde gezag voor de Wet milieubeheer adviseren het kwaliteitsniveau van certificatie dat in deze publicatie wordt beschreven en dat is gebaseerd op het IBB, in vergunningen dwingend voor te schrijven. Hiermee wordt het voor een vergunninghouder, die voorkeur heeft voor een andere opzet en uitvoering voor het realiseren van de vereiste brandbeveiliging van zijn bouwwerk, direct inzichtelijk waartegen de kwaliteit getoetst zal worden.

1.2 Betekenis van certificeren

Veel personen denken dat zodra een activiteit, een persoon of product gecertificeerd is, er automatisch sprake is van een goede kwaliteit.

Helaas is dat niet het geval. Het verleende certificaat regelt dit namelijk niet. Het zijn vooral het onderliggende certificatieschema, het toezicht op de uitvoering ervan, de opzet voor het beheer van het schema en uiteraard de eisen waartegen beoordeeld wordt, die de kwaliteit bepalen die met het verlenen van het certificaat wordt beoogd.

1.3 Niveau certificatie

Er zijn diverse niveaus waarop een schema voor certificeren kan worden uitgevoerd. Het laagste niveau van certificatie bestaat uit een certificaat dat verleend wordt zonder enige vorm van toezicht op het proces. Hierbij bepaalt de verlener van het certificaat zelf aan wie, voor wat en onder welke voorwaarden het certificaat wordt verstrekt. Daarnaast zijn er vrijwillige keurmerken, verplichte keurmerken, certificaten behorend bij door branches opgezette kwaliteitssysteem, etc.

1.4 Accreditering

Certificatie onder accreditatie is het hoogste niveau van certificatie. Op deze vorm van certificatie wordt in Nederland toezicht gehouden door de Raad voor Accreditatie (RvA)(www.rva.nl).

Accreditatie vindt plaats tegen de volgende, voor de uitvoeringspraktijk van certificatie van brand-beveiligingssystemen, relevante normen:

NEN-EN 45011

Algemene eisen voor instellingen die productcertificatie-systemen uitvoeren

NEN-EN-ISO/IEC 17020 (voorheen NEN-EN 45004)

Algemene criteria voor het functioneren van verschillende soorten instellingen die keuringen uitvoeren

NEN-EN-ISO/IEC 17021 (voorheen NEN-EN 45012)

Eisen voor instellingen die audits en certificatie van managementsystemen uitvoeren

NEN-EN-ISO/IEC 17024 (voorheen NEN-EN 45013)

Algemene eisen voor instellingen die persoonscertificatie uitvoeren

NEN-EN-ISO/IEC 17025

Algemene eisen aan de competentie van beproevings- en kalibratielaboratoria

1.5 Verschil tussen certificatie en accreditatie

Er is een verschil tussen certificatie en accreditatie. Bij certificatie gaat het om het beoordelen van de conformiteit van een product, proces, systeem of persoon met een bepaald normatief document.

Bij accreditatie gaat het om de beoordeling van de competentie en onafhankelijkheid van de conformiteitsbepalende en conformiteitsverklarende instellingen, zoals een certificatie-instelling, een beproevingslaboratorium en een inspectie-instelling.

1.6 Gebruikte termen en afkortingen

Bij certificatie en accreditatie worden termen gebruikt waarmee een aantal van de betrokken partijen nog niet vertrouwd is. Omdat van belang is de lezer zo snel mogelijk vertrouwd te maken met deze termen, worden ze in alfabetische volgorde in de inleiding van deze NVBR-publicatie behandeld. Voor meer gedetailleerde informatie wordt verwezen naar de website van het CCV (www.hetccv.nl).

Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV)

Enige jaren geleden hebben het Verbond van verzekeraars, het Ministerie van Justitie, VNO-NCW, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Raad van Hoofdcommissarissen, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en andere samenwerkende partijen het CCV opgericht. Bij de oprichting werd beoogd dat een onafhankelijke partij - het CCV - certificatieschema's voor brandveiligheid centraal zou beheren. Het gebruik van certificatie van brandveiligheid dreigde op dat moment namelijk erg te versnipperen waardoor een diversiteit aan schema's zou ontstaan die onderling qua systematiek verschillend waren, waardoor het ondoenlijk werd voor de betrokken overheden om een uitspraak te doen over het kwaliteitsniveau van iedere schema. De NVBR is vertegenwoordigd in de verschillende gremia van het CCV, zoals het College van Belanghebbenden (CvB). Nadere details zijn te vinden op de website www.hetccv.nl

Certificatie-instelling (CI)

Uitvoering van een certificatieschema kan gedaan worden door één of meerdere Certificatie-Instellingen (CI), die met accreditatie hebben aangetoond dat ze voldoen aan de voorwaarden en kwaliteitscriteria die in het certificatieschema zijn gesteld.

Een certificaat wordt bij oplevering van het product eenmalig verstrekt. Meestal gaat het om een productcertificaat tegen de NEN-EN 45011 of een certificaat dat aangeeft dat het totstandkomingsproces volledig onder gecontroleerde omstandigheden wordt uitgevoerd op basis van de NEN-EN-ISO/IEC 17021.

CI's kunnen zich laten accrediteren. Vaak wordt hiervoor gekozen. Het CCV als schemabeheerder heeft het beleid dat de certificatieschema's en inspectieschema's onder haar beheer onder accreditatie uitgevoerd dienen te worden. Helaas is dit voor de meeste schema's onder beheer op dit moment nog niet mogelijk.

Inspectie-instelling (II)

Ieder brandbeveiligingssysteem doorloopt een aantal fasen, zoals ontwerp, aanleg, oplevering, gebruiksfase, etc. Om na te gaan of een installatie, ook nadat het object waarin deze is aangebracht in gebruik is, de prestatie kan leveren die ervan verwacht wordt, zal deze periodiek door een onafhankelijke instantie dienen te worden geïnspecteerd.

De NVBR is er voorstander van dat het hierbij gaat om een integrale inspectie van het object waarbij zowel gekeken wordt naar de bouwkundige voorzieningen, de organisatorische maatregelen als het gebruik van het object en de installaties die in het object aanwezig zijn. Zo nodig kan indien gewenst ook geïnspecteerd worden op onderdelen. Deze inspecties dienen uitgevoerd te worden door een volledig onafhankelijke organisatie die aantoonbaar beschikt over gekwalificeerd personeel. Het gaat hierbij om inspectie A-instellingen die geaccrediteerd zijn door een accreditatie-instelling tegen de NEN-EN-ISO/IEC 17020.

Principaal

In deze publicatie wordt met de principaal, de (rechts)persoon bedoeld die verantwoordelijk is voor de brandveiligheid in een object. De principaal is regisseur van het proces. Omdat een object een aantal fasen doorloopt, kan de principaal in verschillende fasen iemand anders zijn. Wel moet vooraf duidelijk zijn wie voor welke fase de principaal is. In de meeste gevallen is de principaal de rechtspersoon aan wie op grond van de wet een bouw-, gebruiks- of milieuvergunning is of wordt verleend. Vaak is dit de opdrachtgever van een project waarin een brandbeveiligingssysteem wordt aangebracht of aanwezig is.

Met principaal kunnen echter ook de andere personen bedoeld worden.

De Woningwet legt voor een aantal aspecten – zoals de staat van een bouwwerk – ook een directe plicht neer bij de eigenaar van een bouwwerk of een gebruiker van een bouwwerk (brandveilig gebruik van een bouwwerk).

In het kader van de Wet milieubeheer wordt gesproken over de drijver van de inrichting.

Schemabeheerder(s)

Certificatieschema's moeten volgens de normen waarop ze gebaseerd zijn beheerd worden. Die taak behoort toe aan de schemabeheerder(s). De schemabeheerder behandelt ook de aan het schema verwante interpretatieproblemen.

De kwaliteit van het product of de service die geleverd wordt, wordt bepaald door het schema.

De opstellers van het schema mogen namelijk zelf het kwaliteitsniveau van het te leveren product of dienst bepalen.

In verband met de conceptregelingen voor de diverse Brandbeveiligingsinstallaties dient het CCV door de Raad van Accreditatie (RVA) geaccepteerd te worden als schemabeheerder. De RVA vereist dat de schemabeheerder deskundigheid en zorgvuldig acteert. Daarbij laat zij zich adviseren door een Commissie van Belanghebbenden waarvoor terzake deskundigen van alle belanghebbende partijen zijn vertegenwoordigd. Als een van de eisende partijen is het NVBR in deze commissie vertegenwoordigd via het Landelijk netwerk voor Brandpreventie. In de nu aflopende regelingen trad het CCV op als beheerder de regelingen BMI 2002 en LPS 1233. In plaats van een Commissie van Belanghebbenden (CVB) fungeerde binnen het CCV een TC-Brand en een Centraal College van Deskundigen (CCvD) bij het beheer van regelingen.

Het realiseren van een regeling voor brandbeveiligingsinstallaties is geen eenvoudige opgave. Daarvoor is kennis op het gebied van brandveiligheid, techniek en kwaliteitszorg nodig. De belangen van partijen verschillen daarbij aanmerkelijk. En dan gaat het niet alleen om afwegingen tussen economische en veiligheidsbelangen. De schemabeheerder let daarom bij een opdracht voor het opstellen van een nieuwe regeling (schema) dat er overeenstemming is en duidelijkheid is over de formulering van de opdracht. Daarna kan een door de CVB geïnstalleerde werkgroep aan de slag om een concept voor een regeling op te stellen en die aan de schemabeheerder ter vaststelling aan te bieden.

Het CCV kan verschillende soorten regelingen in verband met kwaliteitswaarborging laten opstellen. Het kan gaan bijvoorbeeld om Procecertificatie, Productcertificatie of Inspectiecertificatie. Voor het leveren en het onderhoud aan van brandbeveiligingsinstallaties kiest het CCV voor Productcertificatie (conform NEN-EN 45011). Voor Inspectie kiest het CCV voor Inspectiecertificatie (conform ISO 17020).

1.7 Accreditatie internationaal

In het buitenland bestaan organisaties die vergelijkbaar zijn met de RVA. In Engeland is dat UKAS (United Kingdom Accreditation Service) en in België is dat BELAC (Belgian Accreditation Body). Op de verschillende raden van accreditatie binnen Europa wordt toezicht gehouden door de Europese coöperatie voor Accreditatie (EA). Internationaal is de samenwerking geborgd via het International Accreditation Forum (IAF).

Zie ook hoofdstuk 7 van deze publicatie.

1.8 Speciale kenmerken brandbeveiligingsinstallaties

Ondanks dat het bij bepaalde risico's nodig is om stationaire brandbeveiligingsinstallaties aan te brengen, hoopt iedereen dat er gedurende de gehele gebruiksfase van het object nooit een situatie ontstaat waarbij zo'n systeem daadwerkelijk wordt aangesproken. Door dit zeer speciale kenmerk is een brandbeveiligingsinstallatie niet te vergelijken met bijvoorbeeld comfortsystemen zoals centrale verwarmingsinstallaties. Voor deze systemen werd in het verleden een certificatiesysteem opgezet in de vorm van kwaliteitskeurmerken zowel voor de producenten van deze installaties als de onderhoudsbedrijven. Dergelijke kwaliteitssystemen zijn niet toereikend voor stationaire brandbeveiligingsinstallaties.

Een niet limitatieve lijst punten die van belang zijn voor comfortsystemen treft u hieronder aan. Een comfortstelsel wordt vrijwel dagelijks gebruikt. Hierdoor wordt snel gesignaleerd als er iets hapert of defect is aan deze installatie.

Als zo'n systeem niet naar behoren functioneert beperken de gevolgen daarvan zich in de regel tot hinder of overlast.

De keuze van de meest geschikte installatie kan gemaakt worden op basis van een beperkt aantal variabelen, die voor de leveranciers zijn terug te vinden in simpel te lezen tabellen. Hiervoor is geen (complexe) engineering nodig.

Verandering van gebruik of indeling van het verwarmde object heeft in de meeste gevallen weinig invloed op de prestatie van de CV-installatie.

De reikwijdte van het kwaliteitskeurmerk richt zich op het product en de personen die het mogen aanleggen en onderhouden.

Ter vergelijking wordt hier een opsomming gegeven van de aspecten die van essentieel belang zijn bij het ontwerpen van stationaire brandbeveiligingsinstallaties.

De bouwkundige voorzieningen van het te beveiligen object en de daarin aangebrachte installaties (ventilatievoud, airco's, e.d.) zijn van invloed op de prestatie van de brandbeveiligings-installatie.

Het gebruik - zoals de aard van de werkprocessen, de aard van de aanwezige stoffen, de wijze waarop de stoffen worden opgeslagen, het aantal aanwezige personen, de zelfredzaamheid van de aanwezige personen, en dergelijke. - heeft ook een sterke relatie met de eisen die gesteld moeten worden aan de aan te brengen installatie.

De installatie moet eerst ontworpen worden door een deskundig persoon. Vervolgens aangelegd worden door aantoonbaar deskundig personeel, worden samengesteld uit materialen die listed of approved (getest) zijn voor de specifieke toepassing, de installatie moet bij oplevering 'live' getest worden, de installatie moet over zodanige voorzieningen beschikken dat deze op een verantwoorde wijze periodiek getest kan worden door personeel dat hiervoor aantoonbaar geschikt is.

Het bevoegd gezag gaat ervan uit dat de installatie te allen tijde werkt op de wijze die men voor ogen had op het moment dat de aanwezigheid van deze installatie werd geëist, zodat er sprake is van een permanente (100%) beheersing van de risico's die het gevolg zijn van de activiteiten in dit object.

De reikwijdte van het certificaat onder 45011 is bij comfortsystemen overigens niet verschillend ten opzichte van brandbeveiligingssystemen: het product staat centraal, waarbij de vakkennis en kwaliteitssysteem bij de leverancier voor de CI zelf ondersteunend is.

1.9 Afbakening

Dit document richt zich alleen op stationaire brandbeveiligingsinstallaties (zoals brandmeld-sprinkler-, rookbeheersings- en ontruimingsalarminstallaties) die door het bevoegde gezag geëist worden in verband met risico's die de stoffen, processen en activiteiten in een bouwwerk kunnen veroorzaken. Het gaat hierbij altijd om complexe situaties waar veel partijen bij betrokken zijn. Hiervoor is alleen certificatie onder accreditatie geschikt.

Hoofdstuk 2

De rol en positie van certificeren in het werk van de brandweer

2.1 Kabinetsstandpunt

In 2003 is in opdracht van het Kabinet onderzoek uitgevoerd naar de stand van zaken in Nederland rondom certificatie en accreditatie in het kader van het overheidsbeleid. Dit heeft geresulteerd in een publicatie waarin de bevindingen van het onderzoek worden weergegeven en tevens door het Kabinet een standpunt¹ wordt ingenomen over de vormen en rol van certificatie in het werk van de overheid.

Het betreft hier een algemeen standpunt waarbij uiteraard niet specifiek is ingegaan op het certificeren van stationaire brandbeveiligingsystemen.

De volgende alinea's uit het Kabinetsstandpunt zijn van belang voor onze werkzaamheden.

- a) Certificatie kan een rol spelen in de vormgeving van het overheidstoezicht, maar moet niet gebruikt worden om tekorten in de handhavingscapaciteit op te vangen.

Toelichting: Brandveiligheid is een deskundigheid van de brandweer. De medewerkers van de brandweer hebben voor de uitvoering van hun taken specifieke (wettelijk verplichte) opleidingen en trainingen gevolgd. Voor het uitvoeren van taken die voortkomen uit een bedrijfsbrandweeraanwijzing (art. 13 Brandweerwet of artikel 25 Wet veiligheidsregio's) kan de brandweer bevoegd gezag zijn op basis van mandatering van bevoegdheden. Bij bouwvergunningen en vergunningen in het kader van de Wet milieubeheer dient de brandweer, in het kader van zorgvuldig bestuur, als deskundig adviseur geraadpleegd te worden door de bevoegde gezagen. Voor vuurwerk en ontplofbare stoffen is deze adviestaak in de wet geregeld.

De brandweer heeft altijd de bevoegdheid om bouwwerken te inspecteren. Een certificaat betekent NIET dat de overheid (of namens deze de brandweer) geen toezicht meer hoeft uit te oefenen. Maar doordat de onderliggende informatie, die reden is om een bepaald certificaat te verlenen, volgens een bepaalde structuur is geordend, kan de principaal op eenvoudige wijze aantonen of aan gestelde eisen voldaan wordt en bestaat er een zeker vertrouwen in de overgelegde informatie.

- b) De private certificatie infrastructuur beschikt niet over de middelen om misbruik te voorkomen.

Toelichting: Certificatie heeft niet tot doel het niet naleven van wet- en regelgeving inzichtelijk te maken. Het bevoegde gezag moet daar zelf op blijven toezien.

- c) Certificatie omvat het geheel van activiteiten op grond waarvan een onafhankelijke en deskundige

¹ KST72072; 0304tkkst29304-1; ISSN 0921 – 7371; Sdu Uitgevers; 's-Gravenhage 2003

en betrouwbare instelling vaststelt en schriftelijk kenbaar maakt dat er een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat een duidelijk omschreven object (een product, proces, systeem of de vakbekwaamheid van een persoon) voldoet aan vooraf gestelde eisen.

Toelichting: In de laatste zin wordt een voor de brandweer heel belangrijk aspect benoemd: **VOORAF GESTELDE EISEN**. Het moet vooraf duidelijk zijn op welke wijze, tegen welke (afkeur) criteria, welke aspecten gecontroleerd, dan wel geïnspecteerd wordt. Alleen dan wordt voldaan aan de voorwaarden uit de onderliggende normen, namelijk dat een gegeven oordeel toetsbaar moet zijn. Een uitermate relevant aspect is hierbij tevens het voorkomen van rechtsonzekerheid voor de principaal omdat vooraf alles vastgelegd moet worden.

- d) Wanneer op grond van een wettelijke regeling [zoals een vergunningvoorschrift] rechtsgevolgen [zoals toestemming om een object te mogen (blijven) gebruiken] worden verbonden aan een certificaat (of een andere geldige verklaring) dan dient de overheid toezicht te houden op de betrouwbaarheid van de betreffende beoordelingsactiviteiten. Om daaraan inhoud te kunnen geven dienen.

Toelichting: De NVBR is in alle relevante gremia van het CCV vertegenwoordigd om ervoor te zorgen dat de schema's die bij het CCV in beheer zijn, een zodanig kwaliteitsniveau hebben dat waarde kan worden gehecht aan de door de CI of II gegeven oordeel.

De ministeries van BZK en VROM zijn ook vertegenwoordigd in de beheerstructuur van schema's die door het CCV worden beheerd. In de publicatie van het IBB is een lijst opgenomen van de partijen die meegewerkt hebben aan het tot stand komen van het IBB en die deze werkwijze in de praktijk ook zullen gebruiken. Zie ook www.model-ibb.nl. Op korte termijn komen aanpassingen in de structuur van belanghebbenden bij het CCV. Hierbij ligt de focus met betrekking tot de overheid meer bij de lagere overheid (BWT, brandweer, GHOR) en minder bij de ministeries zelf. Voor VROM is vanuit het kabinetstandpunt een waarnemende rol gewenst. Voor BZK wordt deze rol op dit moment niet gezien.

- e) Het Kabinetstandpunt - dat is opgesteld voor alle werkvelden van de overheid - voorziet in drie vormen van certificatie. De zelfreguleringsvariant, de toezichtondersteuningsvariant en de toelatingsvariant.

Toelichting: Certificatie van brandveiligheid is een mix van de toelatingsvariant en de toezichtondersteuningsvariant. Dit komt omdat het proces is op te knippen in twee fasen. Eerst moet de brandbeveiliging gerealiseerd worden, waarbij op basis van de eisen in onderliggende wet- en regelgeving (inclusief vergunningen en AMvB's) eisen worden gesteld die betrekking hebben op de wijze waarop de brandbeveiligingsinstallatie wordt gerealiseerd.

Daarna komt het bouwwerk in de gebruiksfase terecht waarin bij het toezicht gebruik wordt gemaakt van informatie van onafhankelijke inspectie-instellingen die hun werk uitvoeren op een wijze die de instemming heeft van het bevoegde gezag en/of brandweer.

Hoofdstuk 3

Integrale benadering van brandveiligheid

3.1 Historie

In 2002 werd door de brandweer vanuit haar werkveld geconstateerd dat het principe achter certificatie van brandveiligheid in de loop der jaren gelijk was gebleven, maar dat de gehanteerde processen deels achterhaald waren. Daarop zijn marktpartijen benaderd. Dat uiteindelijk heeft geresulteerd in de ontwikkeling van het Schema Certificatie BrandVeiligheid (SCBV). Het SCBV hanteerde een integrale benadering van brandveiligheid van een bouwwerk gedurende de gehele levensfase ervan. Wat hiermee wordt bedoeld wordt hierna uitgelegd. Bij het ontwikkelen van het schema - dat eind 2004 gereed was - waren een beperkt aantal marktpartijen betrokken, terwijl de eigenaars en gebruikers van brandbeveiligingssystemen niet vertegenwoordigd waren. Dit terwijl de verantwoordelijkheid voor de integrale brandveiligheid van een bouwwerk of een inrichting juist bij de eigenaar en/of gebruiker ligt.

Nadat het schema was opgezet, moest het worden doorontwikkeld voordat het daadwerkelijk tot uitvoering kon worden gebracht. Dit moment viel samen met de oprichting van het CCV. Het CCV was terecht van mening dat voordat het schema zou worden doorontwikkeld er een breder draagvlak gecreëerd moest worden door meer partijen, waaronder de gebruikers, erbij te betrekken. Zie ook www.model-ibb.nl.

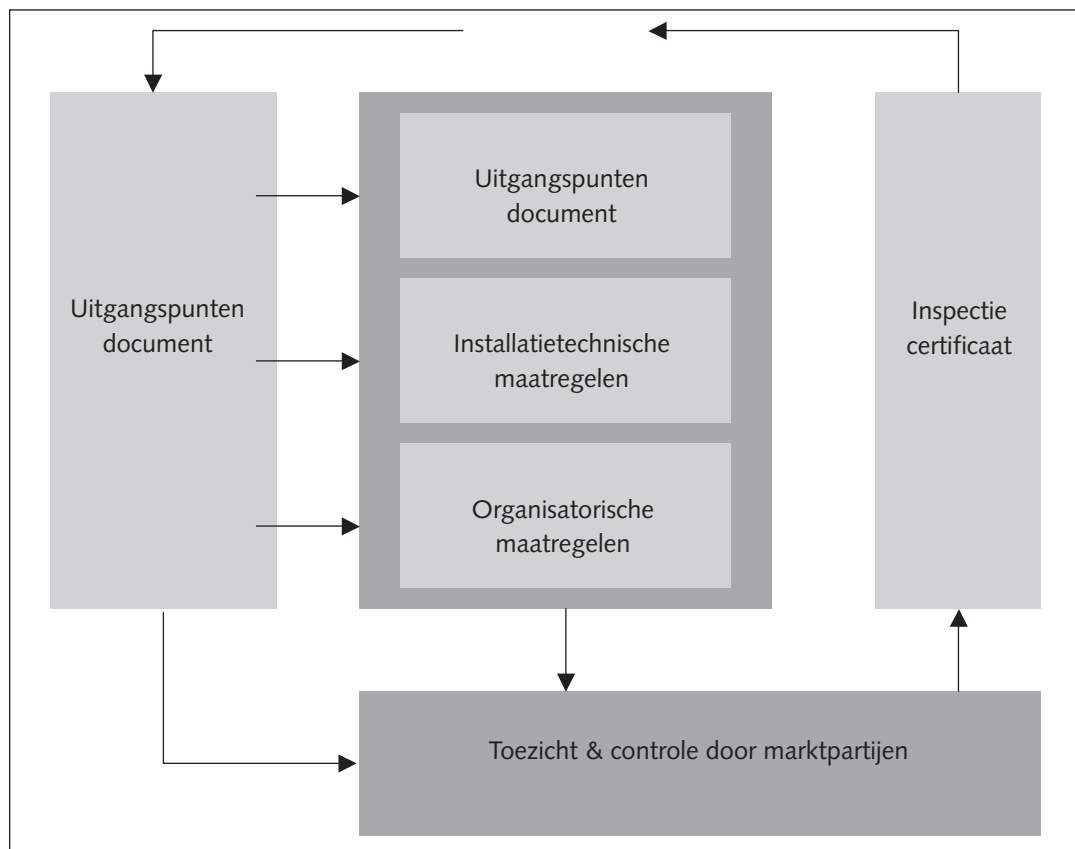
3.2 Het IBB

Dit proces is dankzij de inspanningen van diverse partijen succesvol verlopen en heeft geresulteerd in het model Integrale Brandveiligheid Bouwwerken (model IBB). Het model IBB gaat over het samenspel van organisatorische maatregelen, bouwkundige voorzieningen en installaties. Dit model geeft aan alle betrokken partijen inzicht wat er van hen, in het vaak complexe proces, verwacht kan en mag worden. De verantwoordelijkheid voor integrale brandveiligheid in een bouwwerk ligt altijd bij de gebruiker van het gebouw. Het model Integrale Brandveiligheid Bouwwerken (model IBB) is een praktisch hulpmiddel voor deze persoon om aan deze verantwoordelijkheid sturing en invulling te geven. Het structureert het proces van samenwerking tussen de betrokken partijen. Het model IBB is daarnaast een methode om de juiste samenstelling van verschillende brandveiligheidsmaatregelen te realiseren. Resultaat is een brandbeveiligingsconcept dat het risico op brand tot een aanvaardbaar niveau terugbrengt, dat voor alle betrokkenen inzichtelijk is. Het model richt zich op persoonlijke veiligheid, beheersing van brandschade en de gevolgen daarvan in een gebouw en zijn omgeving. Zowel tijdens de bouwphase, als gedurende het gebruik van het gebouw.

Het CCV heeft op haar website diverse publicaties staan over het IBB. U wordt nadrukkelijk geadviseerd deze als naslagwerk te gebruiken in samenhang met deze publicatie.

Hieronder treft u een weergave aan van het IBB schema. Het gaat hierbij om een cyclisch proces, dat steeds herhaald moet worden bij wijzigingen ten opzichte van een 'vergunde' situatie die van invloed zijn op de brandveiligheid van het bouwwerk.

Figuur 1: - IBB - schema

3.3 Wat als het IBB niet de basis vormt

Het IBB, zoals hierboven is beschreven, kan rekenen op de steun van veel partijen. Het gebruik biedt vele voordelen en niet in de laatste plaats de mogelijkheid van aanzienlijke administratieve lasten verlichting, maar gebruik is tot op heden vrijwillig.

Daarom ligt het niet voor de hand om het IBB niet te gebruiken.

Mocht dit toch voorkomen dan kan het IBB als referentie (een soort checklist) gebruikt worden door alle partijen om na te gaan of aan alle aspecten is voldaan.

Bevoegde gezagen kunnen overwegen beleid te ontwikkelen waarin zij vastleggen welke procedure gevolgd moet worden om aan te tonen dat een andere systematiek gelijkwaardige informatie en borging oplevert als het gebruik van het IBB.

In de onderliggende vergunning moet dan in ieder geval in zijn geheel beschreven worden hoe de principaal gedurende de volledige gebruiksduur van het bouwwerk invulling geeft aan zijn plicht om aan te tonen dat met de aanwezige brandbeveiligingsinstallatie het beoogde veiligheidsniveau wordt geborgd. Hoewel dat erg omslachtig is, is het wel noodzakelijk in het kader van gelijke behandeling. Zie ook hoofdstuk 7 van deze publicatie.

3.4 Twee beoordelings-niveaus

Het IBB kent twee beoordelingsniveaus. Het eerste beoordelingsniveau loopt van links naar rechts door het schema en richt zich op het beheersen en borgen van het proces dat te maken heeft met de aanleg en oplevering van de installatie waarvoor een productcertificaat kan worden afgegeven en vervolgens het onderhoud en beheer van iedere brandbeveiligingsinstallatie, dat een onderhoudscertificaat kan opleveren. Hierbij wordt opgemerkt dat onderhoud en beheer op zichzelf niet een onderhoudscertificaat opleveren, maar dat een onderhoudsbedrijf gecertificeerd onderhoud kan aanbieden. Hier zal later op ingegaan worden. Het een en ander wordt aan de hand van 4 onderstaande praktijkvoorbeelden in de bijlagen 3 t/m 6 nader toegelicht.

1. Nieuwbouw, waarbij het gebruik van het bouwwerk al bekend is
2. Nieuwbouw waarbij het gebruik van het bouwwerk nog niet bekend is
3. Bestaand bouwwerk waarin een brandmeldinstallatie aanwezig is en waarvan het gebruik zodanig wijzigt dat hierdoor alsnog een Hi-ex foam inside air installatie moet worden aangebracht.

Ter illustratie wordt hier een eenvoudig voorbeeld gegeven dat betrekking heeft op een kantoorgebouw.

Het is mogelijk om een kantoorgebouw te bouwen zonder sprinklerbeveiliging. De bouwregelgeving schrijft niet voor dat een kantoorgebouw moet worden voorzien van sprinklerbeveiliging. De noodzakelijke kwaliteit van sprinklerbeveiliging is dan ook niet beschreven in de bouwregelgeving. Een sprinklersysteem kan op initiatief van de principaal wel worden toegepast in een bouwwerk. Als de sprinklerbeveiliging bovenop de voorgeschreven bouwkundige voorzieningen wordt aangebracht, hebben burgemeester en wethouders (B&W) op grond van de Woningwet geen bevoegdheden ten aanzien van de kwaliteit van de sprinklerbeveiliging.

Er zijn situaties waarbij die mogelijkheid (indirect) aanwezig is als:

sprinkleralarmen worden doorgemeld naar de brandweer;

de sprinklerbeveiliging wordt toegepast in het kader van gelijkwaardigheid (artikel 1.5 Bouwbesluit 2003); of gelijkwaardige veiligheid (bijvoorbeeld afdeling 2.22 Bouwbesluit 2003) moet worden gerealiseerd.

Als sprinklerbeveiliging wordt toegepast kan bijvoorbeeld de waarde van de bouwkundige brandwerendheid op bezwijken van (hoofd)draagconstructies worden gereduceerd. Zo kan ook de oppervlakte van een brandcompartiment worden vergroot en/of de waarde van de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag tussen brandcompartimenten worden gereduceerd.

Als dat het geval is moet ten genoegen van B&W worden aangetoond dat hiermee daadwerkelijk een gelijkwaardige veiligheid wordt verkregen als in het Bouwbesluit 2003 is beoogd. Inhoudelijk betekent dit in de regel dat de sprinklerbeveiliging een hogere betrouwbaarheid en beschikbaarheid moet hebben naarmate deze wordt toegepast voor meerdere gelijkwaardigheden.

Procedureel houdt dit in dat de principaal invulling moet geven aan zijn aantoonplicht door te allen tijde, dus ook tijdens toezicht, voor het ontwerp, de aanleg, bij oplevering, in bedrijfstelling en in de gebruiksfase te kunnen aantonen dat de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden en gebruikte middelen aantoonbaar is geborgd.

Het tweede integrale niveau van beoordeling (door middel van inspecties tijdens de gebruiksfase van het bouwwerk) richt zich op het samenstel van organisatorische maatregelen, bouwkundige voorzieningen en installaties. Deze worden samen de BIO-maatregelen genoemd. Voor een kwaliteitsoordeel over de integrale brandveiligheid komt alleen inspectie in aanmerking. Hierbij kan de omvang van de inspectie verminderd worden als er sprake is van gecertificeerd onderhoud.

3.5 Niveau 1

Ter illustratie wordt dit geval een voorbeeld genomen waarbij het gaat om een sprinklerinstallatie (zonder toevoeging van schuim) voor een bouwwerk dat volgens de aanvraag is bestemd voor de opslag van houtenmeubels. De sprinklerinstallatie heeft tot doel een brand te beheersen. Als het proces goed is doorlopen zal het oordeel reflecteren dat het gaat om een installatie die is aangelegd door bekwaam personeel, dat gebruik heeft gemaakt van de juiste materialen en dat er in de gebruiksfase sprake is van adequaat onderhoud en beheer van de installatie door bekwaam personeel. Met andere woorden: De werking van de installatie is theoretisch geborgd.

3.6 Niveau 2

Zodra tijdens een integrale inspectie van dit bouwwerk, waarbij het gebruik ervan ten opzichte van de vergunde situatie centraal staat, de BIO-maatregelen worden beoordeeld dan levert dit een volledig beeld op van het brandveiligheidsniveau van het bouwwerk.

Het was reeds duidelijk dat de hierboven ter illustratie genoemde sprinklerinstallatie in het bouwwerk naar behoren functioneert. Tijdens de periodieke inspectie blijkt echter dat het gebruik van het object gewijzigd is en dat er nu eveneens een groot aantal 200 liter drums met alcohol worden opgeslagen. De eigenaar heeft voordat hij deze wijziging doorvoerde door een ingenieursbureau een berekening laten uitvoeren waaruit blijkt dat de vuurlast hierdoor niet significant is gewijzigd.

Dit bouwwerk viel eerst alleen onder de Woningwet, maar door de opslag van alcohol valt de activiteit nu ook onder de Wet milieubeheer en moet rekening gehouden worden met de voorwaarden die zijn opgenomen in de PGS 15.

De inspecteur van de inspectie-instelling mag dit constateren, maar het behoort niet tot zijn taken omdat zijn werk immers niet in de plaats komt van de taken die het bevoegde gezag heeft. De inspecteur van de inspectie-instelling constateert wel dat de uitgangspunten die voor het bouwwerk zijn geformuleerd - ondanks de uitgevoerde berekening van de vuurlast - niet meer juist zijn omdat het gebruik is gewijzigd. Daarna zal de inspecteur op basis van zijn deskundigheid constateren dat een sprinklerinstallatie zonder suppletie van schuimvormend middel, dat tevens geschikt moet zijn voor branden waarbij alcohol betrokken is, geen doelmatige beheersing van de brand is en dat er bij opslag van een vloeistof die zich kan verspreiden - in de vorm van alcohol - sprake moet zijn van een schuimblusinstallatie. Daarnaast zijn er nog andere zaken die geconstateerd worden zoals het ontbreken van containment, vakscheiding en dergelijke.

Uit dit voorbeeld blijkt op grond van het oordeel van een onafhankelijke inspectie-instelling dat ondanks de aanwezigheid van een perfect functionerende installatie niet het gewenste veiligheidsniveau is gerealiseerd. Daarnaast kan door deze werkwijze ook exact aangegeven worden om welke knelpunten het gaat. De principaal kan dus direct actie ondernemen door met correcties maatregelen het gewenste veiligheidsniveau te realiseren.

Als de principaal verzuimd actie te ondernemen dan is er sprake van een verwijtbare situatie en het bevoegde gezag kan hierna afdwingen dat verbetermaatregelen worden getroffen.

3.7 IBB is getest

Het model IBB is in de praktijk door de Rijksgebouwendienst bij verschillende bouwwerken maar ook door andere partijen met succes toegepast. Het feit dat vanaf het begin voor alle partijen inzichtelijk was wat er van hen werd verwacht blijkt een gunstig effect te hebben op het verloop van het proces.

Door het gebruik van het IBB worden de administratieve lasten verlicht. De processen zijn zodanig opgezet dat de gehanteerde documenten door alle partijen kunnen worden gebruikt. In het verleden kon het voorkomen dat een principaal van ieder bevoegd gezag, de verzekeraar e.d. een apart document moest opstellen. Dat is door het gebruik van het model IBB niet meer nodig. Men dient zich echter wel te realiseren dat de belangen per betrokken partij kunnen verschillen. Een verzekeraar is met name geïnteresseerd in de materiële schade en de vervolgschade doordat een activiteit niet meer gedurende een bepaalde tijd kan worden uitgevoerd. De overheid en de brandweer daarentegen richten zich op de gevolgen van de brand voor de persoonlijke en openbare veiligheid.

Hoofdstuk 4

Het productcertificaat bij oplevering van de installatie

4.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken is getracht een zo'n volledig mogelijk beeld te schetsen over de wijze waarop in Nederland certificatie is georganiseerd. In dit hoofdstuk wordt specifiek ingegaan op de rol van certificatie van brandbeveiligingsinstallaties in het werkveld van de brandweer. Dit wordt gedaan aan de hand van blokken die in het IBB-schema zijn benoemd.

Hieronder wordt beschreven aan welke voorwaarden en eisen voldaan moet worden wil een installatie in aanmerking kunnen komen voor een certificaat.

4.2 Certificatie-Instelling

Een installatie kan pas in aanmerking komen voor een certificaat onder accreditatie mits er sprake is van een Certificatie-Instelling (CI) die een schema uitvoert waarbij de kwaliteit van ontwerp en aanleg van brandbeveiligingsinstallaties redelijkerwijs is geborgd en die door de RvA is geaccrediteerd tegen de NEN-EN 45011.

Diezelfde CI kan tevens een accreditatie hebben tegen de NEN-EN-45011 voor het beheer en uitvoering van een schema voor het uitvoeren van onderhoud en beheer van dergelijke installaties op een wijze dat de kwaliteit van het uitgevoerde werk is geborgd.

- een certificaat op een installatie is in beginsel mogelijk door :
- inspectie bij oplevering door inspectie-instelling (unieke beoordeling)
- inspectie bij oplevering door certificatie-instelling (unieke beoordeling)
- bij productcertificatie kan de leverancier een document met keurmerk toevoegen
- de huidige regeling BMI staat wel certificaten per installatie door de CI toe, maar deze regeling kan niet onder accreditatie uitgevoerd worden.

4.3 Welke schema's

CI's en II's kunnen in beginsel hun eigen schema beheren, waarbij andere CI's mogelijk gebruik kunnen maken van dit schema. De ideale oplossing bij uitvoering door meerdere CI's of II's is het beheren van het schema door een onafhankelijke organisatie, en acceptatie van de RvA te verkrijgen als schemabeheerder voor dit schema.

Op het moment (eind 2008) dat deze publicatie werd geschreven was de markt voor certificatie van brandbeveiligingssystemen in ontwikkeling. Als gevolg hiervan worden de volgende schema's gebruikt.

- Regeling BMI: 2002, waarnaar in het Gebruiksbesluit wordt verwezen
Het is de bedoeling dat dit schema op korte termijn wordt geactualiseerd en in lijn wordt gebracht met de opzet van het IBB
- De LPS 1233 versie 2.1 deel 1 t/m 4 (zie website www.LPCB.nl)

In dit schema wordt zowel de aanleg, het beheer als de inspectie (deel 2) van sprinklerinstallaties (deel 3) als blusgas installaties (deel 4) beschreven. De LPS 1233 is onder accreditatie bij UKAS (= Engelse RvA)

- De LPS 1233 versie 3.0 1 t/m 3
- Door onvoorziene ontwikkelingen in de markt moesten de delen 1 t/m 3 van de LPS 1233 versie 2.1 met spoed worden aangepast om de tijd te kunnen overbruggen tot er een definitief nieuw schema gepubliceerd kan worden. Dit is voorzien voor begin 2009. Deze schema's die in beheer zijn bij het CCV worden in het punt hierna benoemd
- Certificatie schema van het product Vastopgestelde Brandbeheersings- en Blussystemen 2008/9
- Certificatie schema voor het onderhoud van Vastopgestelde Brandbeheersings- en Blussystemen 2008/9
- Certificatieschema voor inspectie van Vastopgestelde Brandbeheersings- en Blussystemen 2008/9

Voor brandmeldinstallaties en voor vastopgestelde brandblussystemen heeft het CCV in december 2009 concepten voor regelingen voor commentaar gepubliceerd. Verwacht wordt dat deze regelingen in de loop van 2009 de oude regeling BMI 2002 en LPS 1233 zullen gaan vervangen. Het doel van deze regelingen is som de opdrachtgever duidelijk te maken dat de installatie voldoet aan de voor die installatie relevante eisen. Het opstellen van het uitvoeringsontwerp, het maken van de projectering en het monteren van de apparatuur maken onderdeel uit van het proces van levering van de beveiligingsinstallatie. In de certificatieschema's zijn de geharmoniseerde werkwijzen voor de uitvoering door de certificatie-instellingen (CI) vastgelegd, welke bindend zijn voor de betrokken certificatie-instellingen. Zover niet strijdig met de regelingen kunnen certificatie-instellingen hun eigen procedures en reglementen voor productcertificatie toepassen. Onder deze voorwaarden kunnen CI onder licenties krijgen voor de uitvoering van de kwaliteitsborging.

4.4 Niet alle certificatieschema's onder accreditatie kunnen zondermeer gebruikt worden

Naast bovengenoemde schema's zijn er andere certificatieschema's die in de markt worden aangeboden. Hierbij kan sprake zijn van verschillende situaties, zoals (niet limitatief):

- Het kan om productschema's gaan waarbij de installatie niet is getest voor de specifieke praktijksituatie waarvoor de principaal deze wil gebruiken. Dit schema is dan niet geschikt
 - Het kan gaan om een product- of inspectieschema waarvan de reikwijdte minder ver gaat dan bovenstaande schema's.
- Hierbij kan overwogen worden om in de onderliggende vergunning middels aanvullende voorwaarden dit hiaat te repareren.

Accreditatie is niet de maatstaf voor de kwaliteit of reikwijdte van een schema. Gebruik van de accreditatienormen bij het uitwerken (ontwikkeling) van een schema is een krachtig hulpmiddel om het gewenste kwaliteitsniveau te halen. Uitvoering onder accreditatie maakt daarna de kwaliteit aantoonbaar. Zowel productcertificatie als inspectie hebben als basis de beoordeling van het product resp. object in gebruik, dus zal onder accreditatie hier dus altijd sprake van zijn.

4.5 Rechtsgronden opleggen eis voor certificatie

De belangrijkste rechtsgrond voor het opleggen van de eis voor certificatie is de Woningwet.

Toetsingskaders zijn het Bouwbesluit 2003 (in het kader van gelijkwaardigheid of gelijkwaardige veiligheid) en het Gebruiksbesluit. Het Gebruiksbesluit bevat voorschriften voor het in stand houden van brandbeveiligingsystemen en overleggen van een geldig certificaat daarvoor.

Daarnaast kunnen in vergunningen op grond van de Wet milieubeheer (milieuvergunningen) en aanwijsbeschikkingen voor een bedrijfsbrandweer voorschriften zijn opgenomen die betrekking hebben op gecertificeerde brandbeveiligingsinstallaties.

4.6 Start IBB schema

Op enig moment is er een principaal die in een bouwwerk een bepaalde activiteit wil gaan uitvoeren. Het kan hierbij gaan om een nieuw te bouwen bouwwerk, maar ook om een bestaand bouwwerk. Het bevoegde gezag (voor Woningwet, de Wet milieubeheer of de Wet op de Veiligheidsregio's) moet hierbij kunnen beoordelen of die bepaalde activiteit op die locatie - inclusief de omgeving - geen (bijzonder) gevaar voor het milieu en de openbare veiligheid oplevert. Met andere woorden: de risico's die het gevolg zijn van het uitvoeren van die activiteit moeten zodanig met passende maatregelen zijn afgedekt dat het restrisico van die activiteit op een aanvaardbaar niveau ligt.

De principaal heeft de plicht dit doormiddel van informatie ter genoegdoening van het bevoegde gezag aan te tonen.

Hiervoor moet eerst een risicoanalyse - inclusief het effectgebeid - van de voorgenomen activiteiten uitgevoerd worden. De omgeving en infrastructurele aspecten mogen hierbij niet vergeten worden. Zo kan het zijn dat door het ontbreken van een openbaar bluswaternet op de locatie van de activiteit, de principaal hier in de risicoanalyse aandacht aan moet besteden. Maar dat kan ook van toepassing zijn op een brand die door de aard van de opgeslagen stoffen dagen achtereen kan woeden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een cacao-opslag. Als de een brand in een dergelijke opslag tot gevolg kan hebben dat door de rookontwikkeling de omgeving ernstig wordt belast en een drukbereden essentiële verbindingsweg niet gebruikt kan worden, dan wordt niet aan de algemene zorgplicht uit de Wet milieubeheer voldaan en wordt de openbare veiligheid ernstig verstoord. Het bevoegd gezag kan dan gemotiveerd nadere eisen opleggen om de risico's te beperken, dan wel te beheersen.

Er zijn activiteiten en situaties die zo frequent voorkomen dat (een deel) van de risicoanalyse is gestandaardiseerd. Een klein bouwwerk dat exact wordt gerealiseerd conform de eisen uit het Bouwbesluit of een opslag van gevaarlijke stoffen die aan alle voorwaarden uit de PGS 15 voldoet. Maar in veel gevallen wijkt de praktijksituatie af van hetgeen is vastgelegd in de bekende normatieve referentiekaders.

De voorwaarden en eisen aan de risicoanalyse en de persoon die de risicoanalyse uitvoert vallen buiten de reikwijdte van het IBB-schema.

Dat komt omdat de uitkomst van de risicoanalyse het startpunt is van het IBB- schema.

Dat neemt niet weg dat er altijd sprake moet zijn van een gedegen risicoanalyse die is uitgevoerd door een persoon of personen die kan/kunnen aantonen dat ze beschikken over de kennis, kunde en ervaring over het bouwwerk en de voorgenomen activiteiten om een gedegen risicoanalyse te kunnen uitvoeren.

4.7 Uitgangspunten-document

Zodra de risico's en de lokale eisen bekend zijn, kan gestart worden met het opstellen van het uitgangspuntendocument. In het eerdere IBB-schema werd dit ook wel het Integraal Plan Brandbeveiliging (IPB) genoemd. Bij het CCV kan een model uitgangspuntendocument opgevraagd worden.

Opmerking:

Een Uitgangspuntendocument (voorheen: Integraal Plan Brandbeveiliging) is meer dan een Programma van Eisen (PvE)!

Het is niet toegestaan het uitgangspuntendocument door een erkende Inspectie-Instelling (type A) te laten opstellen.

De opsteller van het uitgangspuntendocument dient te beschikken over bepaalde kennis en ervaring zoals beschreven in het IBB om zo'n document te mogen opstellen.

In het uitgangspuntendocument voor een brandbeveiligingsconcept moeten ten minste* zijn vastgelegd:

- Functie van het gebouw of object (in relatie tot de aspecten beheersbaarheid/blussen van brand, veilig ontluchten, voorkomen van het ontstaan van brand, etc).
- Bouwaard (i.r.t. ontstaan, ontwikkeling en repressie van brand en de daarbij gepaard gaande processen t.a.v. rook, warmte etc.), bouwlocatie, verwijzing naar bouwtekeningen
- Gebruik van het gebouw in relatie tot veiligheids- en beveiligingsaspecten (denk aan bijvoorbeeld stellingen, stellingplan)
- Voorschriften, normering, regelgeving en richtlijnen die van toepassing zijn op het brandbeveiligingsconcept (en brandbeveiligingsinstallaties en –maatregelen)
- Aanvullende eisen, uitgangspunten en randvoorwaarden van de betrokken eisende partijen;
- Uitkomsten van een risico-analyse
- De aannemelijke brandscenario's voor het object
- Doel van de beveiliging (bijvoorbeeld persoonlijke veiligheid, schadebeperking/-controle)
- Omvang van het beveiligingsconcept, en de bewaking-/beveiligingsomvang door Brandbeveiligingsinstallaties
- De gekozen bouwkundige maatregelen i.r.t. het brandbeveiligingsconcept waar de brandbeveiligingsinstallatie deel van uitmaakt;
- De gekozen organisatorische maatregelen i.r.t. het beveiligingsconcept waar de brandbeveiligingsinstallatie deel van uitmaakt;
- De motivatie voor de keuze voor het soort brandbeveiligingsinstallatie (bijvoorbeeld een VBB-systeem of een brandmeldinstallatie), de plaats van deze brandbeveiligingsinstallatie in het brandbeveiligingsconcept, een en ander in relatie tot het doel van de beveiliging (waar van toepassing) onderbouwde en geaccepteerde gelijkwaardigheden met behulp van de brandbeveiligingsinstallatie
- De prestatie-eisen die aan de brandbeveiligingsinstallatie worden gesteld (systeemconfiguratie)
- Afwijkingen, invulling van en aanvullingen op de norm(en), het (de) voorschrift(en) en richtlijn(en) die door de commissie voor concessies zijn geaccepteerd

Opmerking: afwijkingen van de norm(en), voorschrift(en) of richtlijn(en) die niet zijn geaccepteerd kunnen er toe leiden dat voor de brandbeveiligingsinstallaties geen certificaten kunnen worden afgegeven!

(waar van toepassing) sturingen en connecties naar andere installaties, inclusief gewenste effect/functionaliiteit. Overige relevante informatie over andere installaties en productieprocessen

- * Dit is een voorlopige niet limitatieve opsomming. De minimale inhoud van het uitgangspuntendocument en de modelinhoudsopgave wordt in de loop van 2009 vastgelegd in de CCV-richtlijn Uitgangspuntendocument Brandbeveiligingsconcepten.

4.8 Formele beoordeling informatie in uitgangspuntendocument

De informatie in het uitgangspuntendocument wordt door het bevoegde gezag en haar (wettelijke) adviseurs beoordeeld. Zodra het uitgangspuntendocument van het bevoegde gezag een positief oordeel heeft ontvangen wordt het 'bevroren'.

Dit oordeel wordt de principaal schriftelijk medegedeeld, waarbij versie en datum van het uitgangspuntendocument waarop het oordeel betrekking heeft worden vermeld.

Vanaf dat moment maakt het onderdeel uit van de aanvraag of het bedrijfsbrandweerrapport die/ dat bij het betreffende bevoegde gezag wordt ingediend en dient het gekoppeld te zijn aan de beschikking die verleend wordt. Elke wijziging van het uitgangspuntendocument moet gecommuniceerd worden met het bevoegde gezag. Zodra een wijziging invloed heeft op het beschreven brandveiligheidsconcept, zal het uitgangspuntendocument opnieuw ingediend en beoordeeld moeten worden door het bevoegde gezag en haar (wettelijk) adviseurs.

De informatie in het uitgangspuntendocument vormt de basis van de kwaliteit van de rest van het proces.

Opmerking:

Als aan de voorkant van het proces de vereiste kwaliteit niet is vastgelegd, kan die aan het eind van het proces niet alsnog gerealiseerd worden door middel van certificatie of inspectie!

4.9 Ongewenste afwijking van deze werkwijze

Dit is de werkwijze die door alle betrokken partijen moet worden nagestreefd. Desondanks blijkt het in de praktijk nodig te zijn in vergunningen op te nemen dat bepaalde informatie die bij het overleggen van het uitgangspuntendocument nog onbekend was voor een bepaalde datum ter beoordeling voor te leggen aan het bevoegde gezag en dat het bevoegde gezag naar aanleiding van haar oordeel gemotiveerd nadere eisen kan stellen als hiertoe aanleiding bestaat. Op basis van de overgelegde informatie kunnen immers nieuwe of gewijzigde inzichten ontstaan. Mocht zo'n situatie zich voordoen, dan dient in de considerans van de beschikking opgenomen te worden dat dit plaatsvindt op nadrukkelijk verzoek van de principaal.

4.10 Voorzieningen per hoofdfunctie

In het model uitgangspuntendocument dat beschikbaar is via het CCV, is uitgewerkt welke informatie per voorziening moet zijn opgenomen. Vast opgestelde brandbeveiligingsinstallaties komen met name aan bod in het hoofdstuk Voorzieningen per hoofdfunctie. Die worden hier vanuit het werkveld van de brandweer nader behandeld.

Ter illustratie wordt een sprinklerinstallatie genomen die wordt geactiveerd door een brandmeldinstallatie (BMI).

Het staat iedere principaal- binnen bepaalde grenzen - vrij om het ontwerp en de aanleg van deze installatie te regelen zoals hij dat zelf wil.

4.11 Het uitgangspuntendocument

Voor zowel de sprinklerinstallatie als de BMI dient als onderdeel van het uitgangspuntendocument een zogenaamd programma van eisen (PvE) opgesteld te worden dat - zoals eerder is aangegeven - ter beoordeling moet worden voorgelegd aan het bevoegde gezag en haar adviseurs.

Het uitgangspuntendocument mag niet geschreven worden door een Inspectie-Instelling (type A).

In de praktijk zal het uitgangspuntendocument veelal geschreven worden door de installateur of een adviesbureau dat in opdracht van de principaal of de installateur werkt.

In dit specifieke geval kan de principaal beslissen een bedrijf in de armen te nemen dat één integraal PvE opstelt waarin de voorwaarden voor beide installaties en de samenhang tussen beide installaties (stuurfuncties) zijn beschreven.

Maar hij kan er ook voor kiezen om voor de BMI en de sprinklerinstallatie twee verschillende bedrijven in te schakelen. De samenhang tussen beide systemen moet dan ten minste in een van de twee documenten beschreven zijn.

4.12 De rol van normen

De in het uitgangspuntendocument beschreven installaties moeten altijd zijn gebaseerd op in de westerse wereld erkende normen. In het uitgangspuntendocument moet die norm, en indien van toepassing, de voorschriften uit die norm, met name genoemd worden, samen met het jaartal van de norm. Die normen moeten zijn gebaseerd op testen die representatief zijn voor de beoogde toepassing van de installaties.

Niet elk brandbeveiligingssysteem is geschikt voor alle risico's. Beperkingen van ieder systeem zijn in de norm vastgelegd. De brandblussende of brandbeheersende prestaties van dergelijke brandbeveiligingsinstallaties dienen aan de hand van genormaliseerde testmethodieken (bijvoorbeeld de CEN/ISO/UL-brandproeven) vastgesteld te zijn door een daartoe geaccrediteerde certificatie-instelling. Dit is overigens wel afhankelijk van de inrichting van het certificatieschema, waarbij keuzes gemaakt kunnen worden tussen beoordeling van het product op prestatie-eisen en/of producteisen, voor elke beoordeling of een combinatie van typekeur en overeenstemming met het gekeurde type. In principe kunnen nieuwe blussystemen of blustechnieken worden geaccepteerd voor toepassing indien aan navolgende voorwaarden is voldaan:

Er moet voor de vaststelling van de beoogde werking op specifieke stoffen en materialen een genormaliseerde testmethodiek vastgelegd zijn, en de test moet door een daartoe geaccrediteerde instelling zijn uitgevoerd.

Er moet voor het systeem een (internationaal) geaccepteerde ontwerpnorm voor de beoogde techniek bestaan. Dit kunnen voorschriften zijn van bijvoorbeeld ISO, CEN, NFPA, FM Global, LPCB/BRE, VdS, CEA, NEN.

Berekenings- en ontwerpfactoren moeten door middel van expliciete testen vastgelegd zijn.

Van voornoemde testen moeten rapportages beschikbaar zijn.

Hierbij dient opgemerkt te worden, dat er de laatste ≥ 30 jaar vrijwel geen testen zijn uitgevoerd voor validatie dan wel actualisatie van NEN-EN normen. Er moet dus terughoudend omgegaan worden met de toepassing van dergelijke normen. Voor NFPA- en FM codes zijn en worden wel regelmatig testen uitgevoerd.

Opmerking:

Er bestaat een relatie tussen het doelmatig kunnen functioneren van de installatie en de aanwezige bouwkundige voorzieningen. Daarom moet altijd nauwkeurig getoetst worden of de bouwkundige eisen die o.g.v. het Bouwbesluit noodzakelijk zijn in lijn zijn met de minimale eisen die de gehanteerde norm, ongeacht of het hierbij om een Europese of internationale norm gaat!

4.13 Hybride systemen

Daarnaast kan er sprake zijn van hybride systemen. Onder hybride systemen worden installaties verstaan waarvoor een combinatie van normen is gebruikt. Om te voorkomen dat hiervan op een oneigenlijke wijze gebruik wordt gemaakt, zijn hier voorwaarden aan verbonden.

Zo moet voor het beheersen van de risico's altijd één en dezelfde norm gehanteerd worden. Het is wel mogelijk om de installatie met de voor het risico gewenste sprinklerdichtheden te ontwerpen en aan te leggen volgens een norm X en voor de watervoorziening een norm Y te gebruiken, mits met de laatste aantoonbaar aan de prestatie-eis wordt voldaan die op grond van norm X geleverd moet worden. De normcombinaties moeten voldoen aan tabel A of tabel B van Bijlage 2 van het schema Vastopgestelde Brandbeheersings- en Brandblussystemen 2008.

Aan het combineren van normen zijn tenminste de volgende voorwaarden verbonden:

In het uitgangspuntendocument moet aangegeven worden hoe omgegaan moet worden met interpretatieproblemen veroorzaakt door specifieke definities uit NFPA of FM zoals 'flame spread rating', 'non-combustible' etc. Het combineren van NFPA en FM is niet toegestaan, behoudens in die situaties waar FM naar NFPA voorschriften verwijst.

Bij gebruik van de NFPA en FM codes is de toepassing van andere materialen dan in de norm is opgenomen is een afwijking van de norm. In het uitgangspuntendocument dient de gelijkwaardigheid van de Europese/Nederlandse materialen vastgelegd te worden. Het rapport van gelijkwaardigheid dient beoordeeld te worden door de brandweer.

De netto beschikbare watervoorraad moet als volgt worden berekend:

- (a) van elke hydraulisch ongunstigst gelegen sproeivlak moet de vereiste hoeveelheid water worden bepaald door de volumestroom op het snijpunt van de pompgrafiek met de K-lijn van het betreffende sproeivlak te vermenigvuldigen met de vereiste sproeitijd.
- (b) de netto beschikbare watervoorraad dient ten minste gelijk te zijn aan de grootste waterhoeveelheid zoals berekend onder (a).

Opmerking:

Het is niet toegestaan om voor het ontwerpen en de aanleg van de noodzakelijke brandbeveiligingsinstallatie te gaan shoppen in voorschriften van verschillende normen!

4.14 Buitenlandse normen

Naast normen, wordt er in het buitenland ook regelmatig gesproken over codes, zoals de NFPA. Het is niet alleen toegestaan buitenlandse normen en codes te gebruiken, het is vaak onvermijdelijk, omdat Europese normen niet specifiek voor een bepaalde (industriële) toepassing zijn geschreven en/of niet (recentelijk) zijn getest voor een bepaalde toepassing.

4.15 Stappen proces

Het certificatieproces kan vanuit het werkproces van de brandweer het beste belicht worden als het wordt opgeknipt in de volgende 6 stappen:

1. Het Uitgangspuntendocument [oordeel inspectie-instelling]
2. Een PvE voor alle installaties samen of meerdere PvE's per installatie
3. Het ontwerp voor de aanleg en realisatie van de installatie
4. De aanleg van de installatie(s)
5. De opleveringscontrole van de installatie(s)
6. Verlenen productcertificaat

Al deze punten zullen samen met de rol die de brandweer heeft hieronder behandeld worden.

1. IPB

Hierboven is reeds aangegeven dat in het Uitgangspuntendocument alle uitgangspunten voor het gebruik en voorzieningen [lees: installaties, bouwkundige en organisatorische maatregelen per] hoofdfunctie voor het beheersen of reduceren van de aanwezige risico's, inclusief rapporten over gelijkwaardigheid, moeten zijn beschreven. Voor de beoogde brandbeveiligingsinstallaties, maar ook andere installaties zoals ventilatiesystemen wordt dit meestal gedaan door de installateur in zogenaamde PvE's.

Uitgangspuntendocument met het/de PvE('s) samen moeten een positief oordeel hebben van het bevoegde gezag en haar adviseurs en deel uitmaken van de relevante vergunning.

Het uitgangspuntendocument met het/de PvE('s) moet(en) ook zijn beoordeeld door de inspectie-instelling. Hier wordt nader op ingegaan in het hoofdstuk waarin het inspectiecertificaat wordt behandeld.

2. PvE's

PvE's worden meestal geschreven door een installateur, maar kunnen in opdracht van de installateur ook door een ander deskundig persoon worden opgesteld.

In het PvE wordt de installatie samen met de norm waarop deze is gebaseerd beschreven. De praktijksituatie wijkt veelal af van hetgeen in de norm is beschreven. Daarom moeten ook alle afwijkingen - in detail - worden beschreven. Soms is het zelfs noodzakelijk om hiervoor een separaat beoordelingsrapport in een bijlage van het PvE op te nemen. De norm bevat veelal meerdere uitvoeringsvormen van deze installatie per risico vorm. Daarom moet in het PvE exact worden aangegeven welk deel van de norm van toepassing is. Hierbij is het van belang of de prestatie-eis (in de ruimste zin) van de installatie - die op het beoogde niveau van beveiliging van toepassing is - later bij de opleveringstest wordt gehaald.

De prestatie-eis beperkt zich niet alleen tot de hoeveelheid, water, schuim of blusgas die eruit komt. Als bijv. een waterspray-systeem is aangelegd om na een explosie nog te kunnen functioneren, dan moet de robuuste uitvoering van de installatie dit mogelijk maken. Het PvE dient hierover informatie te bevatten om dit te kunnen toetsen.

3. Ontwerp installatie

Het ontwerp van de installatie is een verantwoordelijkheid van de installateur. Het ontwerp dient te worden getoetst door een CI.

Dit is een activiteit die met name wordt genoemd in het certificatie schema.

Het ontwerp moet uiteraard in overeenstemming zijn met het door het bevoegde gezag geaccepteerde PvE.

4. Aanleg installatie

De aanleg van de installatie mag alleen worden gedaan door een gecertificeerde installateur. Dit is een activiteit die met name wordt genoemd in het certificatieschema.

Een leverancier is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de te leveren installatie. Dit impliceert

productie- en controleprocessen bij deze leverancier om zich zelf zeker te stellen dat deze kwaliteit gehaald wordt.

5. Oplevering

Een 'live-test' maakt onderdeel uit van de opleveringcontrole. De opleveringscontrole moet dezelfde kwaliteit (dit is niet hetzelfde als de reikwijdte!) hebben als een inspectie van een inspectie A-instelling. Het is de taak van de CI om de opgeleverde installatie te controleren conform de bepalingen uit het certificatieschema. Voor controle moet de CI personeel inzetten dat de juiste kwalificaties bezit (de kwalificaties zijn specifiek benoemd in het certificatieschema). Indien de CI niet over dat soort mensen beschikt, moet de CI die inhuren. Vaak zijn de gekwalificeerde mensen werkzaam bij inspectie-instellingen.

Bij de opleveringscontrole worden alleen die organisatorische en bouwkundige maatregelen meegewogen die in de norm waartegen de installatie is aangelegd, worden genoemd.

De installateur dient bij oplevering een logboek en gedegen onderhoudsvoorschrift te overleggen aan de principaal. Logboek en onderhoudsvoorschrift dienen minimaal in overeenstemming te zijn met de norm waartegen de installatie is ontworpen en aangelegd.

Opmerking:

De opleveringscontrole dient een ander doel dan een inspectie in de gebruiksfase. Bij een opleveringscontrole t.b.v. van het verlenen van het productcertificaat van de installatie worden alleen die organisatorische maatregelen en bouwkundige voorziening meegewogen die in de norm waartegen de installatie is aangelegd zijn benoemd!

6. Certificaat

Van de opleveringscontrole wordt een rapport gemaakt. Als dit rapport een positief eindoordeel heeft dan zal de CI de inhoud van het rapport beoordelen en als zij het met die inhoud eens is eenmalig een productcertificaat verlenen.

Opmerking:

Op het productcertificaat dient vermeldt te worden welke beveiliging de installatie redelijkerwijs biedt. Er kunnen niet zoals in het verleden wel eens werd gedaan certificaten voor partiële beveiliging van een ruimte worden verstrekt!

Opmerking:

Vanuit accreditatie is een productcertificaat een verklaring van de CI over de kwaliteit van een product, hierbij is 45011 van toepassing. Hierbij zijn twee hoofdvarianten te onderscheiden: de CI beoordeelt het product of een batch, verklaart dat het product of batch aan de eisen voldoet en brengt zelf een eventueel keurmerk aan; de CI beoordeelt een product (of meerdere), beoordeelt ter ondersteuning het kwaliteitsstelsel en geeft een licentie voor het keurmerk (initiële beoordeling). De leverancier mag dan het keurmerk aanbrengen op de producten die aan de eisen voldoen. De consequentie is dat de CI periodiek toezicht houdt (controle). Hierbij kan sprake zijn van schorsing en/of intrekking. In plaats van het keurmerk op het product aan te brengen kan het ook mogelijk op een begeleidend document aangebracht worden. Door het merken met het keurmerk wordt als het ware indirect door de CI verklaard dat het product voldoet, zonder het zelf in alle gevallen beoordeeld te hebben.

Hierbinnen zijn variaties mogelijk voor het uitvoeren van productcertificatie.

In beginsel zijn de certificaten (schriftelijke verklaring van een daartoe bevoegde instelling = CI) in de twee hoofdvarianten verschillend, een CI kan alleen verklaren wat onder verantwoordelijkheid beoordeeld is, en dat is verschillend in beide situaties.

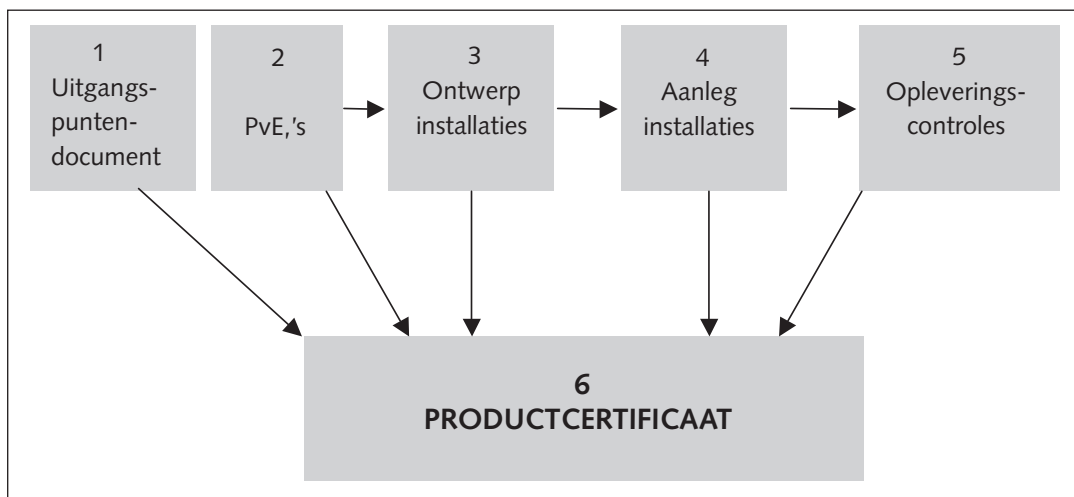
De regeling BMI past niet binnen 45011. Een CI kan geen verklaring van conformiteit afgeven voor te leveren producten die niet onder haar verantwoordelijkheid beoordeeld zijn.

De leverancier kan wel een document met gegevens opstellen, dat wordt vaak een productcertificaat genoemd, en zeker als het de kenmerken heeft van een verklaring van de CI.

In feite is hier sprake van een objectcertificaat.

Belangrijk is duidelijk het onderscheid te zien in massaproducten die van de lopende band rollen en unieke producten zoals een brandbeveiligingssysteem.

Figuur 2: - Input voor het productcertificaat

Hoofdstuk 5

Het onderhoudscertificaat

5.1 Onderhoud & beheer

Een productcertificaat kan slechts eenmaal voor dezelfde installatie worden afgegeven.

Pas als er wijzigingen aan een installatie zijn aangebracht, die zijn verwerkt in het uitgangspuntendocument, dat dan weer ter beoordeling dient te worden voorgelegd aan het bevoegde gezag waarna het hele proces weer doorlopen moet worden, kan een nieuw certificaat verleend worden.

Alle betrokken partijen zijn er bij gebaat als de werking van de installatie op termijn ook nog dezelfde prestatie levert als bij de oplevering ervan.

Dat kan door de installatie regelmatig te testen, te onderhouden en te beheren zoals in het onderhoudsvoorschrift is opgenomen.

Sommige wekelijkse testen mogen door de principaal zelf uitgevoerd worden, maar kunnen ook door een onderhoudsbedrijf met een gecertificeerde onderhoudsdienst worden gedaan. Deze dienen dan in het logboek opgetekend te worden. Andere activiteiten mogen alleen door een door de CI erkende onderhoudsinstallateur uitgevoerd worden.

Na het periodiek uitvoeren van deze werkzaamheden zal deze een rapport met controle bevindingen van het logboek en uitgevoerd onderhoud en testen overleggen aan de CI.

Die zal dit beoordelen en bij een positief oordeel een onderhoudscertificaat verlenen voor de bewuste installatie.

Het regeling BMI:2002 en LPS 1233 versie 2.1 gaan uit van een productcertificaat bij oplevering en continuering van het certificaat. Een CI kan geen certificaat afgeven voor de gebruiksfase, dit is strijdig met accreditatie. De rol van de CI is de dienst onderhoud te beoordelen, tegen de gestelde eisen die voor dit onderhoud gelden.

Hoofdstuk 6

Het inspectiecertificaat

6.1 Doel inspecties

De reikwijdte van zowel het product- als het onderhoudscertificaat gaat niet verder dan de installatie(s) zelf en die organisatorische maatregelen en bouwkundige voorzieningen die - volgens de norm waartegen de installatie is aangelegd - direct van invloed zijn op de werking van die installatie.

In de praktijk moet de principaal voor de brandweer en andere partijen, zoals de verzekeraar, kunnen aantonen dat het risico van het gebruik van het bouwwerk zodanig is afgedekt dat het restrisico redelijkerwijs aanvaardbaar is voor het bevoegde gezag dat de onderliggende vergunning voor gebruik van het bouwwerk moet verlenen.

Het is voor de principaal gunstig als deze op een zodanig wijze invulling kan geven aan deze aantoonplicht, dat alle partijen hiervan gebruik kunnen maken. Over de te volgen werkwijze zijn in Nederland onder vlag van het CCV hierover in de vorm van een door de RvA, tegen de NEN-EN-ISO/IEC 17020, geaccrediteerd inspectieschema afspraken gemaakt.

De NEN-EN-ISO/IEC 17020 kent drie typen instellingen, te weten A; B en C, voor geaccrediteerde inspectie-instellingen. Omdat alleen een inspectie A-instelling volledig onafhankelijk oordeel kan geven, is dit het oordeel dat een rol kan spelen in de werkprocessen van de brandweer. Aan het oordeel van een inspectie A-instelling worden namelijk rechtsgevolgen verbonden, want principaal mag bij een JA-conclusie van deze inspectie-instelling het bouwwerk gebruiken.

Het wil echter niet zeggen dat de principaal gevrijwaard is van toezicht, controle en handhaving als er een inspectierapport ligt met een JA-conclusie. Dat is in lijn met het Kabinetsstandpunt, uitgaande van een combinatie van de toezichtsvariant en de toelatingsvariant, zeker in relatie met de bevoegdheden die op grond van bijvoorbeeld de Woningwet c.q. het Bouwbesluit 2003 wordt toegekend aan B&W en de Wet milieubeheer aan B&W of GS. Het is mogelijk dat de brandweer, op grond van goed gemotiveerde redenen, afwijkt van het oordeel van de inspectie-instelling. Daarnaast is het inspectieoordeel gebaseerd op een momentopname. De actuele door de brandweer aangetroffen situatie kan afwijken van de omstandigheden waarop de inspectie-instelling haar oordeel heeft gebaseerd.

Het werk dat geaccrediteerde inspectie-instellingen verrichten kan zo essentieel zijn dat de Europese coöperatie voor Accreditatie (EA) en het International Accreditation Forum (IAF) een richtlijn hebben uitgegeven over de reikwijdte en toepassing van de onderliggende ISO 17020 norm (EA verwijst naar IAF). Hierin wordt beschreven hoe de uitvoering van de inspectiewerkzaamheden zich verhouden tot de controle werkzaamheden die deel uitmaken van het proces dat moet resulteren in een onder accreditatie verstrekt inspectiecertificaat.

De titel van deze vrij van internet te downloaden publicatie luidt als volgt: IAF/ILAC-A4:2004 Guidance on the Application of ISO/IEC 17020. IAF/ILAC A4 is een toelichtend document om mogelijk interpretaties bij gebruik van 17020 te minimaliseren/harmoniseren.

6.2 Stappen proces

De stappen die tot het inspectieproces behoren zijn hieronder benoemd, waarna voor iedere stap wordt aangegeven wat deze inhoudt en welke rol de brandweer heeft.

1. Beoordeling uitgangspuntendocument
2. Opstellen Inspectieplan
3. Uitvoeren inspectie
4. Opstellen inspectierapport met bevindingen
5. Verstrekken inspectiecertificaat

1. Beoordeling uitgangspuntendocument

In de onderliggende beschikking voor het bouwwerk is als voorwaarden (zie standaardvoorschrift-en) opgenomen dat het bouwwerk in gebruik genomen mag worden dan wel mag blijven als er sprake is van een inspectierapport met een JA-conclusie.

Het gaat hierbij om een integrale inspectie van een inspectie A-instelling. Het kan zijn dat deze inspectie-instelling op basis haar deskundigheid moet aangeven dat op grond van de informatie in het uitgangspuntendocument redelijkerwijs nooit sprake kan zijn van het afgeven van een JA-conclusie in de gebruiksfase van het bouwwerk. Zij moet in dat geval die mening uiteraard wel onderbouwen.

Om deze vorm van rechtsonzekerheid voor de principaal te voorkomen, moet de inspectie-instelling in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken worden bij het proces. De inspectie-instelling moet de inhoud van het IPB beoordelen en haar bevindingen op schrift stellen en rapporteren aan de principaal. De principaal dient dit oordeel z.s.m. te overleggen aan het bevoegde gezag.

2. Inspectieplan

In de ISO/IEC 17020 zijn voorwaarden opgenomen om te borgen dat het oordeel dat door de inspectie-instelling objectief is doordat de waarnemingen voordat deze resulteren in een bevinding zijn getoetst tegen tastbare criteria en dat het een en ander zodanig wordt gedocumenteerd en gerapporteerd dat de inspectie herhaalbaar is door een ander persoon.

Daarom moet de inspectie-instelling een zogenaamd inspectieplan opstellen op basis van de informatie in het IPB.

In het inspectieplan wordt beschreven welke aspecten worden geïnspecteerd en beoordeeld worden en tegen welke criteria. Naast de criteria (zoals prestatie-eisen, beschikbaarheid en dergelijke) die ontleend kunnen worden aan het IPB en de daarin genoemde normen, kan de inspectie-instelling gebruik maken, dan wel verwijzen naar algemene criteria die door de door het CCV erkende inspectie A-instelling zijn opgenomen in een document dat in beheer is gegeven bij het CCV. Dit document met de titel Specifieke eisen aan Inspectie-Instellingen voor Veiligheid en Brandveiligheid (VBB-09) van 31 maart 2008, is vrij in te zien voor alle geïnteresseerden op de website van het CCV.

Opmerking:

Het inspectieplan en de daarin genoemde criteria (inclusief verwijzingen) dienen voordat het bouwwerk in gebruik genomen wordt, goedgekeurd te zijn door het bevoegde gezag en haar adviseurs. Als dit niet mogelijk is, kan dit als rechtsgevolg hebben dat het bouwwerk niet in gebruik genomen mag worden!

Eisende partijen kunnen standaard afkeurcriteria verzwaren mits hiervoor moverende redenen zijn. Deze redenen dienen onder vermelding van de eisende partij vermeld te worden in het inspectieplan. De scope van het inspectieplan moet wel overeenkomen met de scope van het IPB.

3. Inspectie

Inspecties worden periodiek uitgevoerd. De frequentie waarmee inspecties worden uitgevoerd zijn vastgelegd in het voorschrift in de onderliggende vergunning. Omdat het in dit document om geëiste installaties gaat, hanteert de brandweer als uitgangspunt een inspectiefrequentie van 6 of 12 maanden. De inspectiefrequentie is afhankelijk van het risicoprofiel. In de regel zal een voor een verplicht brandbeveiligingssysteem neerkomen op een inspectiefrequentie van 6 maanden.

Waarnemingen worden omgezet in bevindingen nadat deze zijn beoordeeld tegen de criteria in het inspectieplan.

4. Inspectierapport

Bevindingen worden vastgelegd in het inspectierapport. Ter bevordering van uniformiteit wordt gebruik gemaakt van een standaard layout van het inspectierapport.

Naast de vaste inspectieonderwerpen is er in het inspectierapport ook ruimte voor vrije tekst die daar waar nodig gebruikt wordt.

Inspectieoordeel.

De bevindingen in het rapport resulteren in een oordeel. Dat oordeel kan een JA of NEE conclusie zijn. De basisvoorwaarden voor de JA of NEE-conclusie zijn terug te vinden in het inspectieschema. Scherpere voorwaarden opgelegd door het bevoegde gezag zijn terug te vinden in het inspectieplan.

De brandweer is met name geïnteresseerd in de bevindingen in het inspectierapport, zeker als er sprake is van een NEE-conclusie. Het inspectierapport met het integrale oordeel over de brandveiligheid van het bouwwerk geeft in dat geval nadere informatie over de oorzaak van de NEE-conclusie, waardoor het mogelijk is passen de eisen ter correctie van de ontstane situatie te formuleren. Op basis van deze informatie had de principaal in principe ook al correcties kunnen initiëren.

Op het inspectierapport dient aangegeven te worden tegen welk inspectieplan de inspectie is uitgevoerd.

5. Inspectiecertificaat

Op basis van een inspectierapport met een JA-conclusie kan een inspectie-instelling een inspectiecertificaat afgeven aan de principaal (opdrachtgever).

Op het inspectiecertificaat dient naast andere informatie vermeld te worden waarop het certificaat betrekking heeft.

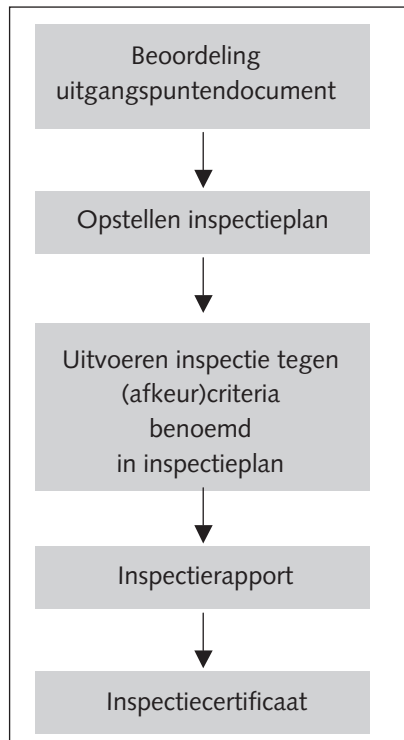
6.3 Eerste inspectie

Indien een CI de opleveringscontrole ten behoeve van het productcertificaat uitbesteedt aan een inspectie A-instelling, dan is het in het kader van administratieve lasten verlichting en kostenbesparing mogelijk te zoeken naar een stukje synergie tussen opleveringscontrole en de eerste

gebruiksinspectie van de inspectie-instelling. Er zal echter altijd sprake zijn van twee certificaten. Het productcertificaat [verstrekt door de CI] voor de installatie en het inspectiecertificaat [verstrekt door de inspectie-instelling] met het oordeel voor de integrale brandveiligheid van het bouwwerk.

Het is aan het CCV om de praktische uitvoering van dit proces goed te organiseren.

Figuur 3: Schematische weergave proces voor afgeven inspectiecertificaat

Hoofdstuk 7

Certificatie uit andere EU-lidstaten

7.1 Inleiding

Certificaten komen niet altijd uit Nederland. In het buitenland gelden afwijkende certificatieschema's en inspectieregimes. Dit kan de toetsende en handhavende taak van de overheid beïnvloeden. Bij het beoordelen van deze certificaten of inspectierapporten moet de Nederlandse overheid zich houden aan een aantal verplichtingen. De belangrijkste oorsprong van deze verplichtingen is het EG-verdrag. Dit verdrag verbiedt dat de overheid hety vrije verkeer van diensten belemmert

7.2 Uitgangspunt

Organen van de Nederlandse overheid (gemeenten en veiligheidsregio's) mogen het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal niet belemmeren. Dit is een gevolg van de wens van de lidstaten van de Europese Unie om één gemeenschappelijke markt tot stand te brengen. Het Koninkrijk der Nederlanden heeft zich hiertoe verplicht. Als een belemmering van overheidswege leidt tot schade bij een particulier, kan de Staat aansprakelijk zijn voor die schade. De verplichting om geen belemmeringen op te werpen in de markt voor goederen en diensten betekent dat de overheid verplicht is om accreditaties uit andere lidstaten te erkennen. Dit betekent ook dat certificaten die betrekking hebben op de zelfde norm, in beginsel gelijkwaardig zijn.

7.3. Systematiek

Een installatie wordt door de overheid geëist opdat een gebouw of een inrichting zal voldoen aan een of meerdere wettelijke voorschriften. Door toetsing vooraf (bijv. vergunningverlening) en beoordeling achteraf (handhaving) moet voldoende zekerheid kunnen worden verkregen dat aan wettelijke voorschriften is voldaan.

De toetsende rol van de overheid bestaat uit de volgende onderdelen:

1. beoordeling van het Uitgangspuntendocument (hier kan een specifiek Programma van Eisen onderdeel van uitmaken);
2. onderzoek van de aan de certificerende instelling verleende accreditatie
3. onderzoek van het verleende certificaat
4. onderzoek van de kwaliteit van de JA-conclusie van het inspectieregime, als een dergelijk regime is vereist, bestaande uit
 - a. verificatie van de accreditatie van de inspectie-instelling
 - b. beoordeling van de afkeurcriteria

Als er een certificaat is verleend, maar er niettemin een voorschrift wordt overtreden, kan de overheid twee acties ondernemen (ook tegelijkertijd): handhaven van het voorschrift en een klacht indienen (beide worden behandeld in 7.10) zal de overheid kunnen handhaven. De handhavende rol van de overheid kan als volgt worden ingevuld:

1. bestuursrechtelijk handhaven van een wettelijk voorschrift tegen degene die het voorschrift heeft overtreden.
2. indienen van een klacht over de certificaatverstrekker: bij de accreditatie-instelling

3. indienen van een klacht over de gecertificeerde: bij de beheerder van het certificatieschema (of bij de certificaatverstrekker)

De overheidsinstantie kan hierin zelf een keuze maken.

Als de overheid kiest voor een klachtenprocedure over het certificatieproces, geldt de volgende algemene klachtenprocedure:

1. eerst bij de leverancier
2. dan bij de CI
3. dan bij de RvA en/of schemabeheerder.

Vanwege de tijd die met een klacht gemoeid kan zijn, is het steeds raadzaam om het wettelijke voorschrift te handhaven bij degene die aan de overtreding een einde kan maken.

7.4 Beoordeling van het programma van eisen

Doel van de kwaliteitsborging is dat de overheid een redelijk vermoeden kan hebben dat een installatie het doel dient waarvoor ze is aangebracht. Om dit vermoeden te rechtvaardigen, moet de overheid beoordelen of voor de installatie de juiste ontwerpnorm is toegepast. Dit gebeurt via het Programma van Eisen, aan de hand van het wettelijke voorschrift waaraan moet worden voldaan. Voor deze beoordeling bestaat geen standaardprocedure: de inhoud van het voorschrift is hier bepalend.

Het PvE mag de overheid “indringend” toetsen. Dat wil zeggen dat de alles getoetst mag worden, zoals de geschiktheid van de ontwerpnorm voor het te bereiken doel en juistheid van de keuzes die binnen die ontwerpnorm open staan.

7.5 Onderzoek van de aan de certificerende instelling verleende accreditatie

In iedere lidstaat van de EU zijn organen actief die exclusief accreditaties verlenen. In Nederland is dat de Raad voor Accreditatie. De Raad voor Accreditatie erkent accreditaties van buitenlandse organen, als ze zijn aangesloten bij één van de koepelorganisaties waarbij de RvA zelf is aangesloten. De accrediterende organen publiceren op hun website steeds een actueel overzicht van de geldende accreditaties.

Een accreditatie is voor de Nederlandse overheid meestal eenvoudig te verifiëren. Als een accreditatie geen betrekking heeft op de relevante “scope”, of als een accreditatie van de certificerende instantie of van een inspectiebureau helemaal ontbreekt, heeft de overheid reden om te vermoeden dat een installatie zijn doel niet zal kunnen bereiken. In dat geval bestaat ook een redelijk vermoeden dat het wettelijke voorschrift wordt overtreden, waarvoor de installatie was geëist.

7.6 Onderzoek van het verleende certificaat

Kwaliteitsborgingssystemen worden geacht voldoende garantie te geven voor de kwaliteit van het proces, als een geaccrediteerde Certificatie-Instelling met een toepasselijke scope daarvoor een certificaat heeft verleend. Dat geldt ook voor de vakbekwaamheid van het personeel. Afhankelijk van het toegepaste certificatieschema kan een certificaat betrekking hebben op de installateur, de ontwerper, of op de installatie zelf.

Als een Nederlands bestuursorgaan een certificaat eist, hoort het geen verschil te maken of de CI in Nederland is gevestigd of in een andere staat die is aangesloten bij dezelfde organisatie als de

Raad voor Accreditatie. Voor lidstaten van de Europese Unie komt daar nog bij dat het vrije verkeer van diensten niet mag worden belemmerd.

7.7 Onderzoek van de kwaliteit van de JA-conclusie

Brandbeveiligingsinstallaties moeten periodiek worden onderhouden en eventueel aangepast om te waarborgen dat ze hun functie kunnen blijven vervullen. Daarom adviseert de NVBR aan haar leden om alleen certificatieschema's te accepteren waarin een inspectieregime voorkomt, of om rechtstreeks van een vergunninghouder te verlangen dat een installatie periodiek wordt geïnspecteerd.

Daarvoor bestaat een goede reden: omdat een brandbeveiligingsinstallatie normaal gesproken in de "ruststand" staat, blijkt een aantasting van deze bescherming niet in het dagelijkse gebruik. Als een installatie aangebracht is om te voldoen aan een wettelijk voorschrift, mag de overheid dus onafhankelijke garanties eisen voor de voortdurende beschikbaarheid en effectiviteit daarvan. Een systematiek van periodiek onderhoud en onafhankelijke inspectie is daarvoor geschikt.

Het doel van die systematiek is het tot stand brengen van een redelijk vermoeden van voldoen aan het wettelijke voorschrift. Op die manier wordt voorkomen dat (bijvoorbeeld) verbouwingen of veranderd gebruik leidt tot verlies van de bescherming, zonder dat de overheid daarvoor een onevenredige inspanning moet leveren.

Een JA-conclusie na een inspectie biedt een redelijk vermoeden van naleving als de volgende elementen aanwezig zijn.

7.8 Element 1: verifieerbaar inspectieregime

Om voldoende zekerheid te hebben dat inspecties inderdaad plaatsvinden en van goede kwaliteit zijn, moet er sprake zijn van een voor de overheid acceptabel inspectieregime. Er zijn verschillende inspectieregimes denkbaar die de effectiviteit van een installatie kunnen borgen. In dit document staan er twee genoemd. Dat wil niet zeggen dat er meer acceptabele methoden bestaan.

Een geldige (in de tijd begrensde) "JA-conclusie" voor de installatie. Deze conclusie moet volgen op een inspectie, die is verricht door een inspectie-instelling type A conform ISO 17020 met een geldige accreditatie voor de relevante scope. Dit is in Nederland gebruikelijk.

Een voortdurend onderhoudscontract met een gecertificeerd installatiebedrijf voor de installatie.

Dit is alleen voldoende als aan een aantal aanvullende voorwaarden is voldaan:

de werkzaamheden van het installatiebedrijf worden periodiek geïnspecteerd, ook op locatie; deze inspecties leiden tot een geldige (in de tijd begrensde) JA-conclusie.

de inspecties vinden plaats voor een representatief gedeelte van de portefeuille van de installateur.

De inspecties worden uitgevoerd door een inspectie-instelling type A conform ISO 17020 met een geldige accreditatie voor een relevante scope.

7.9 Element 2: acceptabele afkeurcriteria

Om voldoende zekerheid te hebben dat een JA-conclusie ook betekent dat aan een wettelijk voorschrift wordt voldaan, moet de beoordelingsrichtlijn voor het verkrijgen of intrekken van een JA-conclusie die de het inspectiebureau hanteert door de overheid worden geëvalueerd.

Een certificatieschema bevat meestal ook afkeurcriteria. Inspecteurs die deelnemen aan een certificatieschema zijn verplicht de afkeurcriteria toe te passen. Het voornemen om deze te accepteren kan het bevoegde gezag vastleggen in een beleidsregel.

Neemt een inspectie-instelling niet deel aan een certificatieschema maar wil de vergunninghouder wel deze instelling inhuren (dat is tenminste één keer voorgekomen bij een instelling uit het buitenland), dan moeten de afkeurcriteria afzonderlijk worden beoordeeld.

7.10 Handhaving

Rijzen er twijfels over de vraag of er terecht een certificaat is afgegeven in verband met enig wettelijk voorschrift, of constateert de overheid een afwijking, terwijl er toch een geldig certificaat bestaat, dan kan op drie manieren verhaal worden gehaald:

Bestuursrechtelijk handhaven van het wettelijke voorschrift om naleving af te dwingen van degene tot wie het is gericht.

Gebruik maken van de klachtenprocedure van het certificatieschema. Daarbij moet de volgende volgorde worden aangehouden:

- Eerst bij de leverancier of dienstverlener
- Daarna bij de certificerende instelling
- Tenslotte bij de Raad voor Accreditatie en/of de schemabeheerder.

Het kan daarom nuttig zijn om naleving van het programma van eisen als voorwaarde aan enige vergunning te verbinden, tegelijkertijd met het bestaan van een geldig certificaat (product-certificaat, objectcertificaat, inspectiecertificaat).

Het is echter wel van belang dat de overheid een redelijke termijn gunt voor het onderzoeken en afhandelen van de klacht, voordat ze tot rechtsthandhaving overgaat. Maar als er dringend en onmiddellijk gevaar dreigt, is rechtstreekse handhaving onvermijdelijk.

7.11 Resumé:

de rol van de overheid bij certificatie en accreditatie

1. De overheid mag zich geen oordeel aanmeten over accreditaties die zijn afgegeven in andere lidstaten van de EU. Alle accreditaties zijn even veel waard.
2. De overheid moet zich onthouden van een oordeel over de kwaliteit van een certificatieschema. Als de scope klopt en een accreditatie is verleend, is in beginsel voldoende waarborg voor de kwaliteit van de totstandkoming geboden. De accreditatie staat daarvoor borg.
3. De overheid mag niet eisen dat een certificatieschema uit één bepaalde staat wordt toegepast. Het programma van eisen biedt voldoende mogelijkheid om de vorm en de werking van een installatie te beïnvloeden; de certificatie van de installateur en de accreditatie van het certificatieschema moeten voldoende zekerheid bieden. Afwijkingen kunnen via de klachtenregelingen worden aangekaart en/of rechtstreeks gehandhaafd.
4. De ontwerpnorm en het programma van eisen mogen door de overheid eenzijdig dwingend worden vastgesteld, of indringend worden beoordeeld.
5. Afkeurcriteria mogen indringend worden beoordeeld. (Inspectieschema's hebben centraal geregelde afkeurcriteria, deze zijn meestal eenvoudig beschikbaar te krijgen. Als een inspectie-instelling niet werkt volgens een inspectieschema, moet deze zelf afkeurcriteria hanteren die de overheid dan apart moet beoordelen.)
6. Afkeurcriteria moeten uitdrukkelijk door de overheid worden geaccepteerd voordat de JA-conclusie ook echt bewijs is voor het vermoeden dat aan een voorschrift is voldaan.
7. De overheid mag verlangen dat documenten die moeten staven dat aan een voorschrift wordt voldaan, in het Nederlands beschikbaar worden gesteld door degene die belang heeft bij een begunstigende beschikking.

Hoofdstuk 8

Vijfjaarlijkse beoordeling uitgangspunten-document

8.1 Stand der veiligheidstechniek

De NVBR is van mening dat periodieke actualisering van bestaande beschikkingen wenselijk is en dat dit ook een taak is van het bevoegde gezag. Ter ondersteuning van deze taak is in het VBB-inspectieschema van het CCV opgenomen dat **los van het inspectieplan en het daaraan verbonden oordeel** de inspectie A-instelling 1keer per 5 jaar het uitgangspuntendocument moet beoordelen tegen de dan geldende stand der veiligheidstechniek. Als een ander schema gevolgd wordt, zal deze verplichting opgenomen moeten worden in de onderhavige beschikking. De principaal dient opdracht te geven aan de inspectie-instelling voor het uitvoeren van deze activiteit. Het oordeel dient in een separaat rapport te worden overgelegd aan de principaal. Het bevoegde gezag vraagt vervolgens aan de principaal om door middel van het overleggen van dit rapport aan te tonen dat deze actie is uitgevoerd.

Dit om te voorkomen dat ervaringen en de daarop gebaseerde inzichten over de doelmatigheid van een bepaalde vorm van brandbeveiliging niet worden geïmplementeerd.

De ervaring met Hi-ex inside airsystemen opgedaan bij het incident bij ATF in Drachten is daar een voorbeeld van.²

Het is vervolgens aan het bevoegde gezag om in overleg te gaan met de principaal om onder het toepassen van zorgvuldig bestuur op basis van een plan van aanpak dat aan de principaal wordt gevraagd, binnen een redelijke termijn te komen tot het gewenste beveiligingsniveau.

² <http://www.vrom.nl/docs/kamerstukken/Mon12Nov20071324200100/VINVR2007095607CADieperduikeninhetschuimA.pdf>
Het rapport van het onderzoek in 2007 met verwijzing naar het incident in Drachten en de bevindingen over de toepassing van een hi-ex foam inside air blusinstallatie zijn op deze website te vinden

Hoofdstuk 9

Bestaande installaties

9.1 Vraag

Kunnen bestaande installaties die in het verleden om diversen redenen zijn aangelegd zonder dat daarvoor een certificaat noodzakelijk was, alsnog gecertificeerd worden?

9.2 Antwoord

Bestaande installaties zullen hetzelfde proces moeten doorlopen als nieuw aan te leggen installaties. Hierbij moet de principaal informatie (dossier) kunnen overleggen aan de CI over wie wanneer de installatie heeft aangelegd, zodat beoordeeld kan worden wat de kwaliteit is van de gebruikte materialen en het uitgevoerde werk.

Als er om welke reden dan ook geen Uitgangspuntendocument beschikbaar is, dan zal dit alsnog opgesteld moeten worden.

Dit uitgangsdokument zal op dezelfde manier als bij een nieuw te realiseren installatie, door een inspectie-instelling beoordeeld moeten worden. Bij een negatief oordeel van de inspectie-instelling moeten eerst aanpassingen doorgevoerd worden voordat verder gegaan kan worden met het opstellen van een inspectieplan.

Er kan niet altijd een product certificaat afgegeven worden voor een bestaande installatie. Dit kan immers alleen bij oplevering van een installatie plaatsvinden en als alle relevante documenten in het dossier aanwezig zijn. Dit is ter beoordeling aan de CI.

Het is eveneens aan de CI om te bepalen of de installatie wel in aanmerking kan komen voor een onderhoudscertificaat.

Hoofdstuk 10

Beleid vaststellen

10.1 Beleid

Het bevoegde gezag mag om haar moverende redenen altijd eisen stellen om aan het doel van de onderliggende wetgeving het invullen van de verantwoordelijkheid die daaraan verbonden is - zoals de openbare veiligheid - te voldoen.

Het zou ideaal zijn als de breed door alle marktpartijen gedragen structuur die daarvoor gebruikt wordt - zoals de certificatieschema's die in beheer zijn van het CCV, in wet- en regelgeving worden voorgeschreven. Daar is wel voor gepleit bij het Ministerie van VROM voor het Bouwbesluit 2003, het Activiteitenbesluit, het Gebruiksbesluit en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). De algemene reactie was steeds dat het hier om zo'n specifiek aandachtsgebied van de brandweer gaat, dat verwacht wordt dat de brandweer dat zelf organiseert. Het beste middel hiervoor is het per bevoegd gezag vaststellen van één en dezelfde model beleidsregel. Op deze manier worden nationaal dezelfde voorwaarden gehanteerd. In Bijlage 1 van deze publicatie is de tekst van deze model beleidsregel opgenomen. Op advies van juristen refereert de beleidsregel aan de relevante wetgeving. Hierdoor is deze beleidsregel automatisch ook van toepassing aan daaraan verbonden besluiten en verordeningen.

10.2 Standaard voorschriften

Daarnaast dienen in de beschikkingen ter ondersteuning van de uitvoering voorschriften opgenomen te worden.

De model standaard voorschriften zijn eveneens opgenomen in bijlage 1 van deze publicatie.

Gebruikte afkortingen

BELAC	Belgian Accreditation Body
BMI	Brandmeldinstallatie
B&W	Burgemeester en Wethouders
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
EA	Europese coöperatie voor Accreditatie
GS	Gedeputeerde Staten van de provincie
IAF	International Accreditation Forum
IBB	Integrale Brandveiligheid Bouwwerken
IPB	Integraal Plan Brandbeveiliging (thans: uitgangspuntendocument)
PvE	Programma van Eisen
RvA	Raad voor Accreditatie
UKAS	United Kingdom Accreditation Service

Bijlage 1

Model beleidsregel & standaardvoorschriften

Model Beleidsregel certificatie stationaire brandbeveiligingsvoorzieningen

Beleidsregel inzake de beoordeling van certificaten afgegeven voor stationaire brandbeveiligingsvoorzieningen van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente <gemeentenaam> / het college van gedeputeerde staten van de provincie <provincienaam> / het bestuur van de veiligheidsregio <naam VR>, van < datum vaststelling >

Deze beleidsregel dient aangepast te worden bij wijzigingen in wet- en regelgeving en wij wijziging van de schema's die in de beleidsregel worden aangehaald.

1. Wettelijk kader

Keuze: een of meer van de volgende tekstblokken gebruiken:

Keuze 1:

Op grond van artikel 8.11, derde lid van de Wet milieubeheer verbindt het bevoegde gezag aan een vergunning voor een inrichting voorschriften, die nodig zijn om de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken, te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken. Deze voorschriften kunnen onder andere betrekking hebben op het voorkomen van ongevallen en het beperken van de gevolgen van ongevallen (artikel 8.12b, onderdeel g). Bovendien kan bij vergunningvoorschrift worden bepaald dat met betrekking tot in het voorschrift geregelde moet worden voldaan aan nadere eisen die door een bij het voorschrift aangewezen bestuursorgaan worden gesteld (artikel 8.13, eerste lid, onderdeel f). Op grond van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer is een aantal algemene maatregelen van bestuur vastgesteld, waaronder het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, met voorschriften die gelden voor inrichtingen. Op grond van die voorschriften kan het bevoegde gezag in een aantal gevallen maatwerkvoorschriften stellen. Tevens bestaat veelal de mogelijkheid om in plaats van de voorgeschreven voorzieningen alternatieve voorzieningen toe te passen mits deze gelijkwaardig zijn.

In het kader van de vergunningverlening en handhaving, het opstellen van nadere eisen, het opstellen van maatwerkvoorschriften en het beoordelen van de gelijkwaardigheid van toegepaste voorzieningen kan het voorkomen dat het bevoegde gezag moet beoordelen of een binnen de inrichting aanwezige of nog op te stellen stationaire brandbeveiligingsvoorziening voldoende effectief is. Veelal gaat het daarbij om de beoordeling van certificaten die voor dergelijke voorzieningen zijn afgegeven.

Keuze 2:

Op grond van artikel 1.4 van het Besluit brandveilig gebruik van bouwwerken beoordelen burgemeester en wethouders of aan een in paragraaf 2.1 tot en met 2.9 van dat Besluit gesteld voorschrift niet hoeft te worden voldaan omdat het gebruik van een bouwwerk anders dan door toepassing van het desbetreffende voorschrift ten minste dezelfde mate van brandveiligheid biedt als is beoogd met het betrokken voorschrift (gelijkwaardigheid). De eigenaar van het bouwwerk dan wel degene die uit anderen hoofde daartoe het meest aangewezen is, zal desgevraagd

voldoende aannemelijk moeten maken dat er sprake is van dezelfde mate van brandveiligheid. In het kader van de beoordeling van de gelijkwaardigheid van voorzieningen kan het voorkomen dat burgemeester en wethouders moeten vaststellen of een binnen het bouwwerk aanwezige of nog op te stellen stationaire brandbeveiligingsvoorziening voldoende effectief is. Veelal gaat het daarbij om de beoordeling van certificaten die voor dergelijke voorzieningen zijn afgegeven.

Keuze 3:

Op grond van artikel 2.5.1 van het Besluit brandveilig gebruik van bouwwerken moet een bij of krachtens de Woningwet voorgeschreven automatische brandblusinstallatie zijn voorzien van een geldig door burgemeester en wethouders aanvaard document waaruit blijkt dat deze voorziening adequaat functioneert, wordt onderhouden en gecontroleerd. Onder een dergelijk document moet veelal worden begrepen een voor een brandbeveiligingsvoorziening afgegeven certificaat.

Keuze 4:

Op grond van de artikelen <artikelnummers noemen van de desbetreffende gemeentelijke bouwverordening waarmee invulling is gegeven aan het Besluit brandveilig gebruik van bouwwerken> van de bouwverordening moeten burgemeester en wethouders in voorkomende gevallen beoordelen of een binnen een bouwwerk aanwezige of nog op te stellen stationaire brandbeveiligingsvoorziening voldoende effectief is. Veelal gaat het daarbij om de beoordeling van certificaten die voor dergelijke voorzieningen zijn afgegeven.

Keuze 5:

Op grond van artikel 13 Brandweerwet of artikel 25 Wet veiligheidsregio's kan het college van burgemeester en wethouders (het bestuur van de veiligheidsregio) inrichtingen aanwijzen die moeten beschikken over een bedrijfsbrandweer. Voordat het college (het bestuur) overgaat tot aanwijzen van de inrichting dient het hoofd of de bestuurder van de inrichting in de gelegenheid worden gesteld om een bedrijfsbrandweerrapport op te stellen. Bij de beoordeling van dat rapport moeten burgemeester en wethouders in voorkomende gevallen vaststellen of een binnen de inrichting aanwezige of nog op te stellen stationaire brandbeveiligingsvoorziening voldoende effectief is. Veelal gaat het daarbij om de beoordeling van certificaten die voor dergelijke voorzieningen zijn afgegeven.

2. Beleidsregel Algemeen

Dit is een beleidsregel als bedoeld in artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht. De bevoegdheid tot het opstellen daarvan is gebaseerd op artikel 4:81 van die wet.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente <gemeentenaam> / het college van gedeputeerde staten van de provincie <provincienaam> / het bestuur van de veiligheidsregio <naam VR>, zal deze beleidsregel hanteren bij het beoordelen van de aanvaardbaarheid van certificaten die zijn afgegeven voor stationaire brandbeveiligingsinstallaties. Deze beleidsregel wordt tevens toegepast voor het verbinden van voorschriften aan instemmende beschikkingen.

Door het toepassen van deze beleidsregel wordt de met het kabinetstandpunt over het gebruik van certificatie in het overheidsbeleid³ beoogde transparantie van gehanteerde certificatieschema's

gerealiseerd. Bovendien leidt het toepassen van deze beleidsregel tot een integrale benadering van de brandveiligheid voor een bouwwerk overeenkomstig de aanbevelingen die de Onderzoeksraad voor de Veiligheid heeft gedaan naar aanleiding van het onderzoek naar de brand op Schiphol. Door uitvoering te geven aan deze beleidsregel kunnen de administratieve lasten voor bedrijven worden beheerst, dan wel verminderd.

Deze beleidsregel sluit aan bij de door alle bij brandveiligheid betrokken (markt)partijen gedragen kwaliteitsrichtlijnen die beheerd worden door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), dat mede op initiatief van overheidsinstanties is opgericht.

Certificatie-eisen

1. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente <gemeentenaam> / het college van gedeputeerde staten van de provincie <provincienaam> / het bestuur van de veiligheidsregio <naam VR>, aanvaardt een certificaat dat is afgegeven voor een stationaire brandbeveiligingsinstallatie, indien aan de volgende eisen wordt voldaan:
 - a. wanneer voor vastopgestelde brandbeveiligingssystemen een productcertificaat, onderhoudscertificaat of inspectiecertificaat verplicht is gesteld dan dient dat certificaat gebaseerd te zijn op onderstaande de vastgestelde versies van de schema's:
 - De LPS 1233 versie 2.1 deel 1 t/m 4 (zie website www.LPCB.nl)
In dit schema wordt zowel de aanleg, het beheer als de inspectie van sprinklerinstallaties als blusgas installaties beschreven. De LPS 1233 is onder accreditatie bij UKAS (= Engelse RvA);
 - De LPS 1233 versie 3.0 1 t/m 3
Door onvoorziene ontwikkelingen in de markt moesten de delen 1 t/m 3 van de LPS 1233 versie 2.1 met spoed worden aangepast om de tijd te kunnen overbruggen tot er een definitief nieuw schema gepubliceerd kan worden. Dit is voorzien voor begin 2009.
Deze schema's die in beheer zijn bij het CCV worden in het punt hierna benoemd;
 - Certificatieschema van het product Vastopgestelde Brandbeheersings- en Blussystemen;
 - Certificatieschema voor het onderhoud van Vastopgestelde Brandbeheersings- en Blussystemen;
 - Certificatieschema voor inspectie van Vastopgestelde Brandbeheersings- en Blussystemen;
 - Inspectieschema Vastopgestelde Brandbeheersings- en Blussystemen;
 - Regeling Brandmeldinstallaties: 2002.
2. Met een certificaat als bedoeld bij 1, wordt gelijkgesteld aan een certificaat afgegeven door een daartoe bevoegd verklaarde instelling in een andere lidstaat van de Europese Unie;
 - dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend Verdrag dat Nederland bindt.
 - Dit certificaat is afgegeven op basis van onderzoeken of documenten die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale onderzoeken of documenten wordt gewaarborgd.

Te verbinden voorschriften aan de instemmende beschikking

Voor het borgen van integrale brandveiligheid van stationaire brandbeveiligingsinstallaties dienen alle 3 de certificaten (product, onderhoud, inspectie) geëist te worden.

Aan de beschikking, die krachtens een in paragraaf 1 "wettelijk kader" genoemd wettelijk voorschrift wordt genomen, worden de volgende voorschriften verbonden:

A. Productcertificaat stationaire brandbeveiligingsinstallatie

A.1

1. Voor de volgens de beschrijving in het uitgangspuntendocument in het bouwwerk aanwezige stationaire brandbeveiligingsinstallatie is een productcertificaat afgegeven op basis van de laatst vastgestelde versie van het door het CCV beheerde "Certificatie schema van het product Vastopgestelde Brandbeheersings- en Blussystemen" of een certificaat dat aantoonbaar gelijkwaardig aan dit certificaat.
2. Het bouwwerk mag niet in gebruik worden genomen voordat dit certificaat is verleend.

A.2

Voor de volgens de beschrijving in het uitgangspuntendocument in het bouwwerk aanwezige brandmeldinstallatie is een productcertificaat afgegeven op basis van de "Schema Brandmeldinstallaties: 2002 (BMI)".

B. Onderhoudscertificaat

B.1

1. Vanaf 12 maanden na de datum die staat vermeld op het productcertificaat is een onderhoudscertificaat afgegeven op basis van de laatst vastgestelde versie van het door het CCV beheerde "Inspectieschema Vastopgestelde Brandbeheers- en Blussystemen" of een certificaat dat aantoonbaar gelijkwaardig aan dit certificaat. De datum op het onderhoudscertificaat mag niet ouder zijn dan 12 maanden.
2. Het bouwwerk mag niet in gebruik zijn indien niet wordt voldaan aan het eerste lid.

C. Inspectiecertificaten

C.1

1. Vanaf [6][12] [18] [24] [30] [36]⁴ maanden na de datum die staat vermeld op het productcertificaat is een inspectiecertificaat afgegeven op basis van de laatst vastgestelde versie van het door het CCV beheerde "Inspectieschema Vastopgestelde Brandbeheers- en Blussystemen" of een certificaat dat aantoonbaar gelijkwaardig aan dit certificaat. De datum op het inspectiecertificaat mag niet ouder zijn dan [6][12] [18] [24] [30] [36] (zie voetnoot) maanden.
2. De vergunninghouder kan afhankelijk van de situatie worden geconfronteerd met eisen van het bevoegde gezag, zoals het verbod op het gebruik van het bouwwerk, indien niet wordt voldaan aan het eerste lid.

⁴ 6 maanden is de meest gangbare frequentie. Er is een relatie met het aanwezige risico die het gevolg is van de vergunde activiteit en de inspectiefrequentie. Zie richtlijn CCV die in 2009 verschijnt.

Slotbepalingen

De bekendmaking van deze beleidsregel geschiedt door publicatie in [XXXX] en treedt in werking op [dag – maand – jaar].

Deze beleidsregel wordt aangehaald als Beleidsregel certificatie stationaire brandbeveiligingsvoorzieningen

gemeente, dag – maand – jaar]

[naam]

[naam]

[Functie]

[functie]

[Functie]

[functie]

Bijlage 2

VOORBEELD 1

Nieuwbouw, waarbij het gebruik van het bouwwerk al bekend is

Nieuwbouw, waarbij het gebruik van het bouwwerk al bekend is

Als voorbeeld wordt hier een kantoorgebouw genomen. Een kantoorgebouw kan zonder sprinklerbeveiliging gebouwd. De bouwregelgeving schrijft niet voor dat een kantoorgebouw moet worden voorzien van sprinklerbeveiliging.

Er zijn natuurlijk wel situaties, zoals bij hoogbouw, dat een brandbeveiligingsinstallatie in de vorm van een BMI met sprinklerinstallatie wel noodzakelijk zijn. De kwaliteit van die sprinklerinstallatie is echter niet beschreven in de bouwregelgeving. Een sprinklersysteem kan op initiatief van de principaal of om andere redenen wel worden toegepast in een bouwwerk.

Als de sprinklerbeveiliging op vrijwillige basis bovenop de voorgeschreven bouwkundige voorzieningen wordt aangebracht, hebben B&W voor die situatie volgens bouwregelgeving geen bevoegdheden ten aanzien van de kwaliteit van de sprinklerbeveiliging.

B&W hebben wel bevoegdheid:

- Zodra sprinkleralarmen worden doorgemeld naar de brandweer
- Als sprinklerbeveiliging wordt toegepast in het kader van gelijkwaardigheid (artikel 1.5 Bb) of gelijkwaardige veiligheid (bijvoorbeeld afdeling 2.22 Bb)
 - Als er sprake is van een situatie waarbij de waarde van de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag tussen brandcompartimenten kleiner is dan vereist
 - Als de dragende constructie tegen bezwijken door aanstraling moet worden beschermd door een sprinklerinstallatie
 - Als men een brandcompartiment wil vergroten

In dergelijke situaties moet ten genoegen van B&W worden aangetoond dat hiermee daadwerkelijke een gelijkwaardige veiligheid wordt verkregen als in het Bouwbesluit 2003 is beoogd. Inhoudelijk betekent dit dat de principaal voor de sprinklerbeveiliging de betrouwbaarheid, robuustheid en beschikbaarheid, die in samenhang met het bouwwerk de kwaliteit van de brandveiligheid van het bouwwerk vormen, kunnen aantonen wil er daadwerkelijk sprake kunnen zijn van gelijkwaardigheid.

De principaal dient tijdens iedere levensfase de documenten (productcertificaat met bijbehorend rapport, onderhoudscertificaat met bijbehorend rapport en inspectiecertificaat met bijbehorend rapport) te kunnen overleggen die in het IBB zijn benoemd en die aan de kwaliteit voldoet die hierin wordt benoemd bij toezicht door de brandweer, en andere belanghebbende partijen.

Bijlage 3

VOORBEELD 2

Nieuwbouw waarbij het gebruik van het bouwwerk nog niet bekend is

Nieuwbouw waarbij het gebruik van het bouwwerk nog niet bekend is

Als tweede voorbeeld wordt een distributiecentrum genomen. Vaak worden in dergelijke situatie brandcompartimenten ($> 1.000 \text{ m}^2$) toegepast die worden voorzien van sprinklerbeveiliging om een gelijkwaardige veiligheid als bedoeld in het Bouwbesluit 2003 te verkrijgen.

Bij de bouwaanvraag voor een distributiecentrum is echter vaak niet exact bekend welke goederen er zullen worden opgeslagen. Zelfs in de gebruiksfase van een bouwwerk is dit niet altijd vooraf goed te bepalen of in te schatten.

Als het exacte gebruik van een ruimte met de daarbij behorende opslagconfiguratie niet bekend zijn vormt dit een probleem bij het formuleren van de eisen die in een vergunning aan een sprinklerbeveiliging moeten worden gesteld. Voor de flexibiliteit van het gebruik van een bouwwerk is het van belang welke grenzen er zijn aan de mogelijkheden voor opslag (aard van de goederen, hoeveelheid, opslaghoogte, speciale randvoorwaarden en dergelijke). Uiteindelijk bepaalt de principaal zelf, door de keuze van brandbeveiligingsvoorzieningen, welke grenzen hij zichzelf oplegt aan het gebruik van het gebouw.

Als de keuzes van de principaal bij het verlenen van de bouwvergunning nog niet bekend zijn, dan moeten er voorschriften aan de vergunning worden verbonden die betrekking hebben op:

- het proces en de procestappen met bijbehorende controle- en beoordelingsmomenten voor het bevoegde gezag;
- de plicht die de principaal heeft om te voldoen aan de voorwaarden die hijzelf gekozen heeft.

Door deze flexibele – maar niet wenselijke – werkwijze wordt het deel van het proces dat plaats had moeten vinden voordat de vergunning werd verleend, verschoven naar de uitvoeringsfase. In de considerans van de beschikking moet nadrukkelijk verwoord worden dat de principaal zelf heeft gekozen voor de werkwijze en dat hij vooraf is gewezen op de risico's (lees beperkingen voor gebruik van het bouwwerk, kosten overdimensionering beveiliging e.d.) die deze werkwijze met zich meebrengt.

Bij een distributiecentrum wil men niet geconfronteerd worden met veel beperkingen door een te krap ontworpen beveiliging.

De mogelijkheden voor opslag worden niet alleen bepaald door de vuurlast die op basis van de Methode Beheersbaarheid van Brand 2007 wordt berekend. Ook de te hanteren ontwerpnorm voor de sprinklerbeveiliging bevat randvoorwaarden voor wat betreft de opslag van goederen. Deze twee moeten aantoonbaar met elkaar zijn afgestemd in de door de principaal te overleggen documenten.

Alle uitgangspunten moeten vooraf worden afgestemd en vastgelegd zijn in een Integraal Plan Brandbeveiliging en terug te vinden zijn in de PvE's.

Bijlage 4

VOORBEELD 3

Bestaand bouwwerk waarin een brandmeldinstallatie aanwezig is en waarvan het gebruik zodanig wijzigt dat hierdoor alsnog een hi-ex foam inside air installatie moet worden aangebracht

Bestaand bouwwerk waarin een brandmeldinstallatie aanwezig is en waarvan het gebruik zodanig wijzigt dat hierdoor alsnog een hi-ex foam inside air installatie moet worden aangebracht

Bestaand bouwwerk waarin een brandmeldinstallatie aanwezig is en waarvan het gebruik zodanig wijzigt dat hierdoor alsnog een hi-ex foam inside air installatie moet worden aangebracht

In dit voorbeeld wordt een bestaande opslagvoorziening voor gevaarlijke stoffen in emballage (PGS 15) uitgewerkt. In het verleden was voor deze opslagvoorziening op basis van CPR 15-2 een brandmeldinstallatie aangebracht (beschermingsniveau 2). Het gebruik is sindsdien gewijzigd waardoor het noodzakelijk is om de opslagvoorziening naar beschermingsniveau 1 op te waarderen. De principaal heeft daarbij door diverse omstandigheden alleen de mogelijkheid een Hi-Ex Inside-air schuimblusinstallatie toe te passen.

Voor het aansturen van deze installatie is een brandmeldinstallatie noodzakelijk. Deze brandmeldinstallatie moet voldoen aan de ontwerpnorm NEN 2535. Bij het opstellen van het Uitgangspuntendocument moet dat als uitgangspunt worden meegenomen. Vooruitlopend op (het ontwerp en) de uitvoering moet een inventarisatie gedaan worden of het bestaande brandmeldsysteem voldoet aan de ontwerpnorm NEN 2535. Het is wenselijk dat dit gedaan wordt door een geheel onafhankelijke partij, te weten een inspectie-instelling en hiervoor de opzet en systematiek van een inspectierapport voor dergelijke installaties te gebruiken. Eventuele afwijkingen moeten ten opzichte van de ontwerpnorm beoordeeld worden. Daarbij is het van belang dat inzichtelijk is in hoeverre afwijkingen geaccepteerd kunnen worden voor de nieuw te realiseren situatie en welke afwijkingen er moeten (en vervolgens ook kunnen) worden gecorrigeerd.

Ter illustratie wordt een voorbeeld gegeven.

Voor het aansturen van een Hi-Ex Inside-air schuimblusinstallatie is in dergelijke situaties een brandmeldsysteem met tweemelderafhankelijkheid gewenst. Het blussysteem (Hi-Ex installatie) wordt hierbij pas geactiveerd als twee detectoren van de BMI, zoals rookmelders, worden aangesproken. Als de eerste rookmelder wordt aangesproken wordt er al wel een alarm gegenereerd. Daarmee wordt de kans verkleind dat het blussysteem onnodig in werking treedt als slechts een rookmelder wordt aangesproken door bijvoorbeeld een vorkheftruck die de ruimte inrijdt. Een brandmeldsysteem met tweemelderafhankelijkheid kent echter een hogere melderdichtheid (meer melders per oppervlakte). Als bij het bestaande brandmeldsysteem daar geen rekening mee is gehouden, is het systeem feitelijk niet geschikt als aansturingssysteem voor de Hi-Ex Inside-air schuimblusinstallatie.

In een Integraal Plan Brandbeveiliging moet vastgelegd worden hoe hier mee omgegaan wordt. Hetzelfde geldt voor eventuele bouwkundige afwijkingen, zoals de aanwezigheid van niet-zelfsluitende openingen (deuren, luiken en ventilatieopeningen en dergelijke).

Bijlage 5

VOORBEELD 4

Gelijkwaardigheid

Gelijkwaardigheid

Over het onderwerp gelijkwaardigheid kan een oneindig aantal voorbeelden worden gegeven simpel omdat regelgeving uitgaat van de ideale situatie en in de praktijk daar bijna nooit gelijk aan voldaan wordt. Bijna alle brandveiligheidsaspecten zijn onderhevig aan het gelijkwaardigheidsbeginsel. De bouwregelgeving kent het toepassen van gelijkwaardigheid (gelijkwaardigheid als bedoeld in artikel 1.5 Bouwbesluit 2003 en de specifieke gelijkwaardige veiligheid voor grote brandcompartimenten als bedoeld in afdeling 2.22 Bouwbesluit 2003).

Ook bij beoordelingen van situaties die in het kader van de Wet milieubeheer worden geregeld speelt het gelijkwaardigheidsbeginsel een rol. Bij toepassingen die vallen onder de voorwaarden in de PGS 15 zijn alle voorschriften onderhevig aan het gelijkwaardigheidsbeginsel in paragraaf 1.8 in deze PGS 15.

In gebruiksvoorschriften uit het Gebruiksbesluit kennen een vergelijkbaar gelijkwaardigheidsbeginsel.

Ook certificaties- en inspectieverplichtingen die worden opgelegd in het kader van bouw-, gebruiks- en milieuregelgeving en bedrijfsbrandweeraanwijzingen zijn onderhevig aan het gelijkwaardigheidsbeginsel.

Hoewel de aantoonplicht voor de gelijkwaardige veiligheid bij de principaal (c.q. aanvrager, eigenaar, gebruiker) ligt, is het aan het bevoegde gezag om te beoordelen of met het door de principaal voorgestelde daadwerkelijk een gelijkwaardige veiligheid wordt verkregen.

Bij deze beoordeling is het wenselijk dat de brandweer op grond van haar expertise hierbij een belangrijke rol spelen. Omdat de inhoudelijke beoordeling vaak zeer complex is, verdient het aanbeveling om te werken met een procesmodel en deze vast te leggen in een procedure die deel uit maakt van het kwaliteitssysteem van het bevoegde gezag.

Dit is van belang bij disputen (bezwaar/(hoger) beroep) tussen principaal en bevoegd gezag.

Een voorbeeld van een bruikbaar procesmodel gelijkwaardigheid is die van SBR/NIFV.

Een voorbeeld van een gelijkwaardigheidsbeoordeling is het rapport van Effectis Nederland BV, 'Vergelijking LPS 1233 en ISO 17020' (te downloaden via BrandweerKennisNet).

Bijlage 6
VOORBEELD 5

Een opslagtank

Een opslagtank

In dit geval wordt een grote tank, die moet voldoen aan de voorwaarden in de PGS 29, voor de opslag van Klasse 1 stoffen. Het gaat hierbij om een vastdak tank met een inwendig drijvend dak van metaal. Deze tanks moeten voorzien zijn van een stationaire schuimblusinstallatie voor het blussen van een rimsealbrand. Voor inwendige vol contact drijvende daken van GRE wordt, totdat met testen is aangetoond dat er bij deze tanks geen uitbreiding naar full surface branden, uitgegaan van full surface branden.

De brandbeveiligingsvoorzieningen bestaand uit:

- een detectiesysteem
- een schuimblusinstallatie
- watervoorziening voor deze installatie

In de praktijk kan voor de branddetectie gebruik gemaakt worden van een zogenaamd polyflow-systeem. Voor ontwerp, aanleg, onderhoud en beheer van dergelijke systemen bestaan op dit moment alleen nog normen die zijn opgesteld door de leverancier. Daarom kan dit deel van het brandbeveiligingssysteem niet voorzien worden van een certificaat onder accreditatie. Het kan wel zijn dat de leverancier zelf een productcertificaat afgeeft.

Het is noodzakelijk om voor de borging van de kwaliteit van deze vorm van branddetectie extra voorschriften (meestal in de vorm van prestatie-eisen), waarin de aantoonplicht van de principaal is geborgd, in de onderliggende vergunning op te nemen.

Het is echter wel wenselijk om in het inspectie plan van het onder accreditatie uitgevoerde inspectie regiem, voorwaarden op te nemen voor de integrale periodieke inspectie van dit systeem. Dus geen productcertificaat onder accreditatie, maar wel een inspectiecertificaat onder accreditatie voor de gebruiksfase!

Voor de aanleg van de schuimblusinstallatie kan wel de product-, onderhouds- en inspectieopzet, beschreven in dit document gevolgd worden.

Als de watervoorziening wordt gerealiseerd door het direct onttrekken van water aan het oppervlakte water, dan kan er veelal geen productcertificaat onder accreditatie verleend worden.

De micro-organismen in dit water kunnen voor zoveel problemen zorgen dat geen certificatie-instelling die onder accreditatie werkt zich hieraan waagt. Immers een simpel mosselzaadje kan een mossel worden, die systemen kan verstopen.

Voor het ontwerp van deze watervoorziening is de NFPA het juiste referentiekader.

De voorschriften voor onderhoud (waaronder intensief en frequent spoelen) en beheer zijn eveneens in de NFPA opgenomen. Verder zijn op basis van ervaring nadere voorwaarden geformuleerd, zoals in de model algemene bepaling voor bedrijfsbrandweer aanwijzingen, die te downloaden zijn op www.centrum-iv.nl.

In principe wordt van de principaal verwacht dat hij voor deze vorm van watervoorziening op basis van risk based inspection en reliability centred maintenance een regiem voor het direct (life) en indirect testen van systemen die met dit water worden gevoed heeft ontwikkeld.

Bijlage 7

Indeling in risicocategorie brand- beveiligingssystemen

CCV-PUBLICATIE TOEPASSING PRODUCTCERTIFICATIE EN INSPECTIE BIJ BRANDBEVEILIGINGSSYSTEMEN

Versie : 1.0 van 6 april 2009

Publicatiedatum: 6 april 2009

Ingangsdatum: 6 april 2009

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
1 Inleiding	3
2 Brandmeldinstallaties (BMI)	4
2.1 Certificatie- en inspectie brandmeldinstallaties bij realisatie en gebruik	4
2.2 Indeling in risicocategorie voor brandmeldinstallaties	5
3 Vastopgestelde brandbeheersings- en blussystemen (VBB-systemen)	8
3.1 Certificatie- en inspectie VBB-systemen in realisatie- en gebruiksfase	8
3.2 Indeling in risicocategorie voor VBB-systemen	8
BIJLAGE 1: Toelichting op soorten schema's	11

1 INLEIDING

In deze publicatie staat omschreven wanneer vanuit wet- en regelgeving geëiste brandbeveiligings-systemen (brandmeldinstallaties en vastopgestelde brandbeheersings- en blussystemen) gecertificeerd en geïnspecteerd moeten worden en welke frequenties van toepassing zijn. De uitgangspunten uit deze publicatie kunnen ook worden toegepast door verzekeraars in hun rol als eisende partij.

Eisende partijen kunnen van de uitgangspunten uit deze publicatie afwijken (zowel in positieve als negatieve zin) wanneer kan worden gemotiveerd dat dit vanuit het oogpunt van het gewenste niveau van brandveiligheid noodzakelijk danwel verantwoord is.

Hoe er gecertificeerd en geïnspecteerd wordt, is beschreven in schema's van het CCV. Drie soorten schema's kunnen worden toegepast:

- productcertificatieschema's voor de levering van het product;
- productcertificatieschema's voor het onderhoud;
- inspectieschema's.

In bijlage 1 is een toelichting opgenomen op de kenmerken van de soorten schema's.

Voor alle schema's geldt dat deze uitgevoerd moeten kunnen worden volgens de daarvoor geldende accreditatienormen (NEN-EN 45011 of NEN-ISO/IEC 17020) en dat de certificatie- en inspectie-instellingen moeten zijn geaccrediteerd door de RvA of MLA-partner.

Dit document is op 6 april 2009 vastgesteld en tot stand gekomen in samenwerking met de onderstaande organisaties (in alfabetische volgorde):

1. Landelijk Netwerk voor Brandpreventie (LNB), namens de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR);
2. Rijksgebouwendienst ten behoeve van de belangen van gebouweigenaren/gebruikers;
3. Verbond van Verzekeraars, namens de verzekeringsbranche;
4. Vereniging VNO-NCW ten behoeve van de belangen van de gebouweigenaren/gebruikers.

Het document wordt beheerd door het CCV. Indien er wijzigingen zijn in de aan dit document ten grondslag liggende wet- en regelgeving zal dit document daar waar nodig worden aangepast.

2 BRANDMELDINSTALLATIES (BMI)

De uitgangspunten uit deze publicatie zijn van toepassing op brandmeldinstallaties die worden gerealiseerd op wens van de eigenaar/gebruiker en/of zijn geëist op basis van wet- en regelgeving door het bevoegd gezag. De uitgangspunten uit deze publicatie kunnen ook worden toegepast door verzekeraars in hun rol van eisende partij. Deze publicatie wordt door de (eisende) partijen gebruikt om vast te stellen wanneer zij beoordeling op basis van certificatie en/of inspectie noodzakelijk vinden.

2.1 CERTIFICATIE- EN INSPECTIE BRANDMELDINSTALLATIES BIJ REALISATIE EN GEBRUIK

In tabel 1 is voor de verschillende risicocategorieën (uit tabel 2) aangegeven op welke wijze de kwaliteit van de brandmeldinstallatie aangetoond dient te worden. Deze verplichting volgt uit het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken (Gebruiksbesluit). De certificaten dienen te zijn gebaseerd op een schema dat voldoet aan de in de inleiding genoemd eisen, de schema's van het CCV voldoen hieraan.

Tabel 1: Certificatie en inspectie van brandmeldinstallaties per risicocategorie in realisatie- en gebruiksfase

Risicocategorie	Realisatiefase	Gebruiksfase
B - bijzonder (zie tabel 2)	Inspectiecertificaat voor het beveiligingsconcept met BMI op basis van een inspectierapport met 'ja-conclusie'. Uitgangspunt voor de inspectie is dat de installatie is geleverd met een productcertificaat. Wanneer dit niet het geval is of het productcertificaat niet aan de eisen voldoet, wordt bij de inspectie ook de aanleg van de installatie beoordeeld. Opdrachtgever voor de inspectie is de gebouweigenaar/gebruiker.	Jaarlijks inspectiecertificaat voor het beveiligingsconcept met BMI op basis van een inspectierapport met 'ja-conclusie'. Indien bij het onderhoud aan de BMI een onderhoudscertificaat wordt verstrekt (dat aan de in de inleiding genoemde eisen voldoet) zal de inspectie daarop worden aangepast. Opdrachtgever voor de inspectie is de gebouweigenaar/gebruiker.
N - Normaal (zie tabel 2)	Productcertificaat voor de BMI (verstrekt door een leverancier met een licentie van een certificatie-instelling)*	Minimaal jaarlijks onderhoudscertificaat (verstrekt door een onderhoudsbedrijf met een licentie van een certificatie-instelling).
Objecten met een gebruiksfunctie die niet is genoemd in tabel 2 of valt buiten de grenswaarde (bijv. objecten zonder verplichte doormelding**.	Productcertificaat is aan te bevelen maar niet wettelijk verplicht***. Voordeel voor gebruiker is zekerheid dat het geleverde voldoet aan de norm.	Onderhoudscertificaat vrijwillig. Voordeel voor gebruiker is de zekerheid dat blijvend wordt voldaan aan de norm.

* Ook in de risicocategorie Normaal (N) is het mogelijk om op basis van inspecties de kwaliteit te borgen. Dit is noodzakelijk bij leveranciers of onderhouders die geen product- of onderhoudscertificaat kunnen leveren dat aan de eisen voldoet, bestaande installaties, geëiste eenmalige controles, e.d..

** De hier bedoelde brandmeldinstallaties zonder doormelding naar de RAC zijn voor de veiligheid in het object vereiste installaties, die van goede kwaliteit moeten zijn en betrouwbaar moeten functioneren. Omdat er geen doormelding naar de RAC is, ondervindt de brandweer geen negatieve invloed van

ongewenste meldingen. Om deze reden is kwaliteitsborging door middel van certificering niet wettelijk vereist. Het staat de afnemer en/of opdrachtgever vrij, mits vastgelegd in het uitgangspuntendocument, om certificering te eisen bij oplevering en/of in de gebruiksfase.

*** NB: Leveranciers die een licentie van een certificatie-instelling hebben voor het leveren van een brandmeldinstallatie met een productcertificaat worden geacht om alle installaties met een productcertificaat te leveren. Ook wanneer een productcertificaat niet is vereist.

2.2 INDELING IN RISICOCATEGORIE VOOR BRANDMELDINSTALLATIES

De risicocategorie waarin een object is ingedeeld is afhankelijk van de gebruiksfunctie¹. De risicocategorie is bepalend voor de wijze waarop bij de eerste aanleg en in de gebruiksfase de kwaliteit van het de brandmeldinstallatie moet worden aangetoond.

Bij de bepaling van de risicocategorie bij een beveiliging door middel van een brandmeldinstallatie is door de bij deze publicatie betrokken partijen een integrale risicoafweging uitgevoerd op basis van schadebeperking, afbreukrisico's en voorgeschreven criteria m.b.t. ontvluchting aanwezige personen, milieugevolgen en veiligheid direct omwonenden en van brandweerpersoneel (repressieve consequenties). Het betreft hier (wettelijk) geëiste brandbeveiligingsinstallaties met doormelding naar een Regionale Alarm Centrale van de Regionale brandweer en/of Veiligheidsregio.

In tabel 2 wordt voor de gebruiksfuncties uit het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken (Gebruiksbesluit) aangegeven welke risicocategorie van toepassing is. Subgroepen uit het Gebruiksbesluit zijn samengevoegd daar waar de grenswaarden geen invloed hebben op de risicocategorie. Aanvullend op tabel 2 worden in deze paragraaf een aantal specifieke omstandigheden uitgewerkt die kunnen helpen bij de bepaling welke risicocategorie van toepassing is. Ten aanzien van onderstaande tabel geldt dat zoveel mogelijk is aangesloten op bestaande nationale wet- en regelgeving.

Tabel 2: Risicocategorie BMI op basis van gebruiksfunctie

Gebruiksfunctie (AmvB 'Gebruiksbesluit')	Grenswaarden		Risicocategorie B = Bijzonder
	Hoogste vloer gebruiks- functie gemeten boven het meetniveau (m)	Gebruiksoppervlakte gebruiksfunctie (m ²)	
Woonfunctie			
Zorgclusterwoning voor 24-uurs zorg, in een woongebouw	-	-	B
Groepszorgwoning voor 24-uurs opvang	-	-	B
Bijeenkomstfunctie			
Bijeenkomstfunctie niet zijnde de bijeenkomstfunctie voor het aanschouwen van sport	50		N
	-	5.000	N
Bijeenkomstfunctie voor opvang kinderen jonger dan 4 jaar			B
Celfunctie			
Celfunctie	-	1	B
Gezondheidsfunctie			
Gezondheidszorgfunctie voor aan bed gebonden patiënten	-	1	B

¹ De risicocategorie zoals genoemd in dit document is niet dezelfde categorieën zoals opgenomen in het Besluit brandveiligheid gebruik bouwwerken.

Overige gezondheidszorgfuncties	-	-	N
Industriefunctie			
niet zijnde een lichte industriefunctie	-	-	N
Kantoorfunctie			
Kantoorfunctie	-	-	N
Logiesfunctie			
Logiesfunctie (bij capaciteit > 10 personen)	5	-	N
	-	500	B
Onderwijsfunctie			
Onderwijsfunctie	-	-	N
Sportfunctie			
Sportfunctie	-	-	N
Winkelfunctie			
Winkelfunctie	<13	10.000	N
	>13	1.000	N
	> 13	10.000	B
	>50	-	B
Overige gebruiksfunctie			
Overige besloten gebruiksfunctie voor het stallen van motorvoertuigen	-	5.000	B
Overige gebruiksfunctie voor het personenvervoer	-	2.500	N
	13	-	N
Bouwwerk geen gebouw zijnde			
Bouwwerk geen gebouw zijnde	-	-	B
Aanvullende wet- en regelgeving en methodieken (niet limitatief)			
Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) 1999			B
Vuurwerkbesluit	> 10 ton		B
Publicatie Gevaarlijke Stoffen (PGS)-15			B
Regeling Aanvullende Risico Inventarisatie & Evaluatie (ARIE-regeling)			B
Gebouwen ondergronds of gebouwen hoger dan 50 meter			B
Beheersbaarheid van Brand			B
Gelijkwaardigheidoplossingen (Bouwbesluit; artikel 1.5 en Besluit brandveilig gebruik bouwwerken; artikel 1.4)			B

Gebruiksfuncties

Een bouwkundig object met een (geëiste) brandmeldinstallatie dient conform de in de tabel aangeven gebruiksfuncties en aanvullende wet- en regelgeving en methodieken, en de bijbehorende risicocategorie, te worden ingedeeld. Indien een gebouw meerdere gebruiksfuncties heeft, is de hoogste inspectiefrequentie van toepassing.

Gelijkwaardigheid

Indien de brandmeldinstallatie onderdeel uitmaakt van een gelijkwaardigheidoplossing binnen een object, geldt dat de beveiliging door middel van een brandmeldinstallatie in de risicocategorie '**bijzonder**' (B) valt.

Zelfredzaamheid

Met de inwerkingtreding van het Besluit Brandveilig gebruik bouwwerken (gebruiksbesluit) is gekozen om niet langer het subject (minder zelfredzame persoon) maar het object (woonfunctie) als vertrekpunt te nemen. Door de diverse woonvormen waarin aan bewoners professionele zorg wordt verleend, te koppelen aan de mate van zorgverlening, zijn de eisen ten aanzien van brandmelding afgestemd op de feitelijke situatie. Indien bepaald wordt dat voor een woonfunctie met een bepaalde zorgniveau een brandmeldinstallatie met doormelding verplicht is dan valt deze in de risicocategorie '**bijzonder**' (B)

Verzekerd belang

Aan verzekeraars wordt geadviseerd om het object, in het geval het verzekerde belang (zaak- plus bedrijfsschade) van het door middel van de brandmeldinstallatie beveiligde object de waarde van € 10 miljoen overstijgt in te delen in de risicocategorie 'bijzonder' (B). Dit onafhankelijk van de gebruiksfunctie van het object.

Meerdere leveranciers/netwerkinstallatie

Wanneer de brandmeldinstallatie in een object onderdeel vormt van aan elkaar gekoppelde brandbeveiligingssystemen van verschillende leveranciers, valt de brandmeldinstallatie in de risicocategorie '**bijzonder**' (B).

3 VASTOPGESTELDE BRANDBEHEERSINGS- EN BLUSSYSTEMEN (VBB-SYSTEMEN)

De uitgangspunten uit deze publicatie zijn van toepassing op VBB-systemen die worden gerealiseerd op basis van wet- en regelgeving door het bevoegde gezag. Deze publicatie kan ook worden toegepast door verzekeraars in hun rol van eisende partij.

3.1 CERTIFICATIE- EN INSPECTIE VBB-SYSTEMEN IN REALISATIE- EN GEBRUIKSFASE

In tabel 3 is voor de verschillende risicocategorieën aangegeven op welke wijze de kwaliteit van het VBB-systeem aangetoond dient te worden. De certificaten dienen te zijn gebaseerd op een schema dat voldoet aan de in de inleiding genoemde eisen, de schema's van het CCV voldoen hieraan.

Tabel 3: Certificatie- en inspectie van VBB-systemen per risicocategorie in realisatie- en gebruiksfase

Risicocategorie	Realisatiefase	Gebruiksfase
Geëiste VBB-systemen	Inspectiecertificaat voor het beveiligingsconcept met een VBB-systeem op basis van een inspectierapport met 'ja-conclusie'. Uitgangspunt is dat het VBB-systeem is geleverd met een productcertificaat (dat aan de eerder genoemde eisen voldoet). Wanneer dit niet het geval is of het productcertificaat niet aan de eisen voldoet, wordt bij de inspectie ook de gerealiseerde installatie beoordeeld. Opdrachtgever voor de inspectie is de gebouweigenaar/gebruiker.	Periodiek (halfjaarlijks, jaarlijks, twee- of drie jaarlijks) inspectiecertificaat voor het beveiligingsconcept met een VBB-systeem* op basis van een inspectierapport met 'ja-conclusie'. Indien bij het onderhoud aan het VBB-systeem een onderhoudscertificaat wordt verstrekt (dat aan de in de inleiding genoemde eisen voldoet) zal de inspectie daarop worden aangepast. Opdrachtgever voor de inspectie is de gebouweigenaar/gebruiker.
VBB-systemen die niet zijn gerealiseerd vanuit het gelijkwaardigheidbeginsel of een verzekeringscontract	Een inspectiecertificaat en/of productcertificaat is aan te bevelen maar niet wettelijk verplicht**. Voordeel voor gebruiker is zekerheid dat het VBB-systeem goed functioneert (productcertificaat) en (of) het beveiligingsconcept beantwoordt aan het doel waarvoor het is aangelegd (inspectiecertificaat).	Inspectiecertificaat en/of onderhoudscertificaat vrijwillig. Voordeel voor de gebruiker is zekerheid dat het VBB-systeem goed functioneert (onderhoudscertificaat), en (of) het beveiligingsconcept beantwoordt aan het doel waar het voor is aangelegd (inspectiecertificaat).

* In tabel 4 is op basis van de gebruiksfunctie en de daarmee verband houdende risico's de frequentie van inspectie aangegeven

** Leveranciers die een licentie van een certificatie-instelling hebben voor het leveren van een VBB-installatie met een productcertificaat worden geacht om alle installaties met een productcertificaat te leveren. Ook wanneer een productcertificaat niet is vereist.

3.2 INDELING IN RISICOCATEGORIE VOOR VBB-SYSTEMEN

Alle objecten waar VBB-systemen worden geëist als (onderdeel van) een gelijkwaardigheidbeginsel (eis bevoegd gezag) of verzekeringscontract (eis verzekeraar) zijn ingedeeld in de risicocategorie '**bijzonder**' (B). Deze publicatie wordt door de (eisende) partijen gebruikt om vast te stellen met welke frequentie de VBB-systemen dienen te worden geïnspecteerd.

Bij de bepaling van de inspectiefrequentie voor een beveiliging door middel van een VBB-systeem is door de bij dit schema betrokken partijen een integrale risicoafweging uitgevoerd op basis van schadebeperking, afbreukrisico en voorgeschreven criteria m.b.t. ontvluchting aanwezige personen, milieu-gevolgen en veiligheid direct omwonende en van brandweerpersoneel (repressieve consequenties). Mede afhankelijk van het type beveiliging en het te beveiligen object door middel van een VBB-systeem zijn verschillende inspectiefrequenties van toepassing voor de periodieke (handhavings)inspecties.

Ten behoeve van de vaststelling van de inspectiefrequentie is in onderstaande tabel een onderverdeling gemaakt per type beveiliging en te beveiligen object door middel van een VBB-systeem. Aanvullend op de tabel zijn in deze paragraaf specifieke omstandigheden weergegeven die kunnen helpen bij de bepaling welke inspectiefrequentie van toepassing is.

In tabel 4 zijn subgroepen uit het Gebruiksbesluit samengevoegd daar waar de grenswaarden geen invloed hebben op de risicocategorie.

Tabel 4: Risicocategorie en inspectiefrequentie VBB op basis van gebruiksfunctie

Gebruiksfunctie (AmvB ‘Gebruiksbesluit’)	Grenswaarden		Risicocategorie 6M = zes maandelijks
	Hoogste vloer gebruiks- functie gemeten boven het meetniveau (m)	Gebruiksoppervlakte gebruiksfunctie (m²)	
Woonfunctie			
Zorgclusterwoning voor 24-uurs zorg, in een woongebouw	-	-	2J = twee jaarlijks J
Groepszorgwoning voor 24-uurs opvang	-	-	J
Bijeenkomstfunctie			
Bijeenkomstfunctie niet zijnde de bijeenkomstfunctie voor het aanschouwen van sport	-	-	J
	-	-	J
Bijeenkomstfunctie voor opvang kinderen jonger dan 4 jaar	-	-	J
Celfunctie			
Celfunctie	-	1	6M
Gezondheidsfunctie			
Gezondheidszorgfunctie voor aan bed gebonden patiënten	-	1	6M
Overige gezondheidszorgfuncties	-	-	J
Industriefunctie			
niet zijnde een lichte industriefunctie	-	-	6M
Kantoorfunctie			
Kantoorfunctie	-	-	J
Logiesfunctie			
Logiesfunctie (bij capaciteit > 10 personen)	5	-	J
	-	500	6M
Onderwijsfunctie			
Onderwijsfunctie	-	-	J

Sportfunctie			
Sportfunctie	-	-	J
Winkelfunctie			
Winkelfunctie	<13	10.000	J
	>13	1.000	J
	> 13	10.000	6M
	>50	-	6M
Overige gebruiksfunctie			
Overige besloten gebruiksfunctie voor het stallen van motorvoertuigen	-	-	J
Overige gebruiksfunctie voor het personenvervoer	-	-	J
Bouwwerk geen gebouw zijnde			
Bouwwerk geen gebouw zijnde	-	-	J
Aanvullende wet- en regelgeving en methodieken (niet limitatief)			
Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) 1999			6M
Vuurwerkbesluit	< 10 ton		J
	> 10 ton		6M
Publicatie Gevaarlijke Stoffen (PGS)-15			6M
Regeling Aanvullende Risico Inventarisatie & Evaluatie (ARIE-regeling)			6M
Gebouwen ondergronds of gebouwen hoger dan 50 meter			6M
Beveiliging door middel van een blusgasinstallatie niet zijnde PGS-15			J
Beveiliging door middel van een blusgasinstallatie in kleine ruimten (tot 250 m ³ met een statisch karakter)			2J
Overige (geëiste) vast opgestelde brandbeheer- en blussystemen			6M

Gebruiksfuncties

Een bouwwerk met een geëist VBB-systeem dient conform de in de tabel aangeven gebruiksfuncties en aanvullende wet- en regelgeving en methodieken, en de bijbehorende inspectiefrequentie, te worden ingedeeld. Indien een gebouw meerdere gebruiksfuncties heeft is de hoogste inspectiefrequentie van toepassing.

Zelfredzaamheid

Met de inwerkingtreding van het Besluit Brandveilig gebruik bouwwerken (Gebruiksbesluit) is gekozen om niet langer het subject (= minder zelfredzame persoon) maar het object (= woonfunctie) als vertrekpunt te nemen. Door de diverse woonvormen waarin aan bewoners professionele zorg wordt verleend, te koppelen aan de mate van zorgverlening zijn de eisen ten aanzien van brandveiligheid afgestemd op de feitelijke situatie. Indien bepaald wordt dat voor een woonfunctie met een bepaalde zorgniveau een VVB-systeem noodzakelijk is dan valt deze in de inspectiefrequentie '**zes maandelijks**' (6M).

Verzekerd belang

Aan verzekeraars wordt geadviseerd om rekening te houden met de indeling in inspectiefrequentie '**zes maandelijks**' (6M) indien het verzekerde belang (zaak- plus bedrijfsschade) van het door middel van een VBB-systeem beveiligde object de waarde van € 10 miljoen overstijgt.

BIJLAGE 1: TOELICHTING OP SOORTEN SCHEMA'S

Om de kwaliteit van brandbeveiligingssystemen te borgen wordt gebruik gemaakt van productcertificaten (voor levering en voor onderhoud) en inspectiecertificaten. In de volgende tabel zijn de kenmerken van de verschillende soorten schema's weergegeven.

Tabel 5: Kenmerken van certificatie- inspectieschema's

Soort schema	Kenmerk schema
Productcertificatieschema levering brandbeveiligingssysteem	De leverancier wordt gecertificeerd voor de levering van bepaalde typen brandveiligheidssystemen (bijvoorbeeld brandmeldinstallaties). De leverancier wordt vervolgens jaarlijks beoordeeld door een certificatie-instelling. Bij voldoen aan het betreffende productcertificatieschema krijgt de leverancier een licentie om bij nieuwe installaties een productcertificaat te leveren, waardoor de afnemer een gerechtvaardigd vertrouwen kan hebben dat zijn installatie voldoet aan de vastgestelde uitgangspunten. De certificatie-instelling beoordeelt steekproefsgewijs het werk van de leverancier bij objecten in het veld (zowel tijdens de aanleg als achteraf). Bij brandmeldinstallatie is dat op dit moment bij 1 op de 15 gerealiseerde projecten. Deze beoordelingen gebruikt de certificatie-instelling bij het toezicht op de leverancier. De uitkomst van deze beoordelingen is niet bestemd voor de gebouweigenaar en/of eisende partijen*. Indien de beoordeling negatief is zal de leverancier maatregelen moeten nemen bij zowel het object waar de beoordeling heeft plaatsgevonden als bij objecten waar mogelijk dezelfde afwijkingen van toepassing kunnen zijn. Daarnaast zullen maatregelen moeten worden genomen om herhaling in de toekomst te voorkomen. Wanneer een leverancier niet meer aan de eisen voldoet wordt de erkenning geschorst of ingetrokken. Een leverancier dient een minimum aantal installaties aan te leggen om installaties met een productcertificaat te kunnen blijven leveren.
Productcertificatieschema dienst onderhoud van brandbeveiligingssysteem	Het bedrijf dat onderhoud aan bepaalde typen brandbeveiligingssystemen (bijvoorbeeld brandmeldinstallaties) verricht wordt jaarlijks beoordeeld voor de uitvoering van dit onderhoud volgens bepaalde specificaties. Bij voldoen aan het betreffende schema wordt het onderhoudsbedrijf 'erkend' voor de dienst onderhoud. Dit onderhoudsbedrijf mag na het uitvoeren van onderhoud een certificatiemerk leveren, waardoor de afnemer een gerechtvaardigd vertrouwen kan hebben dat het onderhoud volgens de gestelde eisen is uitgevoerd en de installatie in nominale staat is.
Inspectieschema brandbeveiligingsconcept	Een inspectie-instelling wordt erkend door een accreditatie-instelling en vervolgens jaarlijks beoordeeld. De inspectie-instelling inspecteert het brandbeveiligingsconcept bij een object in opdracht van de gebouweigenaar of gebruiker. Dit kan een eindinspectie (opleveringsinspectie) zijn of een inspectie in de gebruiksfase (periodieke inspectie). Een inspectie-instelling beoordeelt het brandveiligheidssysteem in samenhang met de voor het brandveiligheidsconcept relevante bouwkundige en organisatorische voorzieningen. De inspectie wordt afgesloten met een inspectierapport inclusief conclusie. Bij een positieve conclusie wordt een inspectiecertificaat afgegeven*. Wanneer

	ten tijde van de inspectie een certificatiemerk aanwezig is, zal daar bij de inspectie gebruik van worden gemaakt. Over het algemeen zal deze dan in minder tijd kunnen worden uitgevoerd.
--	--

* Gezocht wordt naar mogelijkheden om de actualiteit van certificaten voor alle partijen digitaal toegankelijk te maken.

Het vertrouwen in een schema voor productcertificatie wordt mede bepaald door de frequentie waarmee een certificatie-instelling in de praktijk installaties beoordeelt die zijn aangelegd c.q. onderhouden door een erkende leverancier of een erkend onderhoudsbedrijf. De verantwoordelijkheid voor het bepalen van de frequentie waarmee een certificatie-instelling dit beoordeelt ligt bij de schemabeheerder en de betreffende certificatie-instelling en is te vinden in het betreffende certificatieschema.

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid is het kenniscentrum dat samenhangende instrumenten ontwikkelt en implementeert om de maatschappelijke veiligheid te vergroten. Het CCV stimuleert samenwerking tussen publieke en private organisaties om criminaliteit integraal terug te dringen en vormt een schakel tussen beleid en praktijk.

Van deze door het CCV ontwikkelde instrumenten, door andere partijen ontwikkelde instrumenten, of op marktniveau al aanwezige (technische) instrumenten kan de behoefte aanwezig zijn dat de kwaliteit van de gehaalde prestatie aantoonbaar gemaakt wordt.

Het CCV heeft hiervoor conformiteitschema's in beheer, waarvoor een structuur met inbreng van belanghebbende partijen ingericht is.

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid is gehuisvest te Utrecht:

Jaarbeursplein 17
3521 AN Utrecht
Postbus 14069
3508 SC UTRECHT
T (030) 751 6700
F (030) 751 6701
www.hetccvv.nl

De stichting Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid is een initiatief van het Ministerie van Justitie, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie, het Verbond van Verzekeraars, werkgeversorganisatie VNO-NCW, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Raad van Hoofdcommissarissen.